

សមិទ្ធផល និងឧបសគ្គ ក្នុងការសាងសង់សមត្ថភាព និង ការអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិសាស្ត្រ: ការផ្តល់ លេខារូបករណ៍ដល់គ្រូបង្រៀននៅជនបទ

OUM Ravy and SOK Serey
Royal University of Phnom Penh, Russian Federation Boulevard, Toul Kork,
Phnom Penh, Cambodia
Corresponding Author: OUM Ravy (oumravy@yahoo.com)

To cite this article: Oum, R. and Sok, S. (2021) **សមិទ្ធផល និងឧបសគ្គ ក្នុងការសាងសង់សមត្ថភាព និងការអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ (USES DP-ADB) សាមរយៈការផ្តល់លេខារូបករណ៍ដល់គ្រូបង្រៀននៅជនបទ**. *Journal of Basic and Applied Research (CJBAR)*, 3(1-1), 1–11.

សង្ខេបស័ក្តិសម

គោលបំណងចម្បងនៃការស្រាវជ្រាវនេះគឺដើម្បីស្វែងយល់ពីគុណភាពសិក្សា (Pre-service Training) ដែលផ្តល់ដោយវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំក្រោមគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យអប់រំមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ (USES DP-ADB) ដោយផ្តោតលើចំណេះដឹងដែលទទួលបាន គុណភាពសិក្សា និងផែនការត្រឡប់ទៅបំពេញការងារនៅកន្លែងងើមវិញតាមកិច្ចសន្យា។ ការវិភាគសម្រាប់ការសិក្សានេះមានទាំងគុណវិស័យ និងបរិមាណវិស័យ ហើយទិន្នន័យបានប្រមូលពីគុណវិស័យដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សានៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំក្រោមគម្រោង USES DP-ADB ដែលបច្ចុប្បន្នពួកគាត់កំពុងបម្រើការងារនៅតាមវិទ្យាល័យនានា ក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង រតនៈគិរី មណ្ឌលគិរី ព្រះវិហារ បន្ទាយមានជ័យ ត្បូងឃ្មុំ ក្រចេះ និងកោះកុង។ សម្រាប់ទិន្នន័យបរិមាណវិស័យ ត្រូវប្រើប្រាស់កម្រងសំណួររបប Structured ដែលបានប្រមូលពីគុណវិស័យចំនួន 108 នាក់ (ស្រី 43 នាក់ ប្រុស 65 នាក់)។ ចំណែកឯកម្រងសំណួររបប Unstructured បានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យគុណវិស័យ ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ថ្នាក់ដឹកនាំមន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡាខេត្ត នាយកវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ និងអ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធី USES DP-ADB នៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ។ វិធានកម្រងសំណួររបប semi-structured ក៏បានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យពីសាស្ត្រាចារ្យដែលបង្រៀននៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំផងដែរ។

ការសិក្សាបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា: (១) គុណវិស័យមានភាពពេញចិត្តខ្ពស់លើកម្មវិធីសិក្សា លើកលែងតែសូចករទាក់ទងនឹងឱកាសហាត់ការ ពួកគាត់ពេញចិត្តត្រឹមតែមធ្យម។ (២) គុណវិស័យ ជាបុរស និងស្ត្រីមានទស្សនៈវិជ្ជមាន និងពេញចិត្តខ្លាំងលើការទទួលបានចំណេះដឹង (knowledge) ជំនាញ (skill) និងភាពស្ម័គ្រចិត្តជំនាញលើការងារ (competency)។ កត្តាដែលធ្វើឱ្យចំណេះដឹងកើនឡើងមាន

សមត្ថភាពយល់ដឹង (Cognitive capacity) និង ការចូលរួមការងារសង្គម (social capacity) ហើយក៏ ក្តារដែលធ្វើឱ្យមានភាពស្ម័គ្រចិត្តនាពេលការងារ (competency) ក៏នឹងមានខ្លឹមសារបង្រៀន វិធីសាស្ត្រ បង្រៀន និងការតម្រង់ទិសនិងការជួយជ្រោមជ្រែងក្នុងការស្រាវជ្រាវ។ (3) វាមានទំនាក់ទំនងរវាងការស្នើ សុំកែរកិច្ចសន្យា និងការមិនអាចទទួលបាននូវលក្ខខណ្ឌក្នុងកិច្ចសន្យា (4) ក្នុង១ខែ គុណិត្យក្នុង ពេលសិក្សានៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ទទួលបាន៨០ម៉ឺនរៀលពីគម្រោង ហើយប្រាក់ឧបត្ថម្ភនេះវាតិចជាងការ ចំណាយប្រចាំខែជាក់ស្តែងខ្លាំងណាស់(៩៤ម៉ឺនរៀលក្នុង១ខែ)។ (5) គុណិត្យទទួលបានប្រាក់ខែជា មធ្យម 1.1លានរៀល ដែលជាចំនួនច្រើនជាង ការផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែផ្ទាល់ខ្លួន(៤.៩សែនរៀល) ។ ប៉ុន្តែគុណិត្យ ចង់បានប្រាក់បៀវត្សរ៍រហូតដល់១.៦លានរៀលក្នុង១ខែ ប្រសិនបើចង់អោយពួកគាត់ផ្តោ តតែលើការបង្រៀនតែមួយគត់។ ចំនួនប្រាក់បៀវត្សរ៍ដែលចង់បានប្រហែលជាចំនួនប្រាក់ខែដែលអាចផ្គត់ ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែរបស់គ្រួសារទាំងមូលពួកគាត់បានល្មម។

សាវតារនៃការស្រាវជ្រាវ

ការពង្រឹង និងការកសាងសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀនជាយន្តការមួយដែលអាចធានាបាននូវការ ផ្លាស់ប្តូរប្រកបដោយចីរភាពនិងស្ថិតស្ថេរ ក្នុងការលើកស្ទួយវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិ។ បើ យោងទៅតាម Reimers (2020) ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀនទ្រង់ទ្រាយធំមានគុណភាពយ៉ាងសំខាន់ក្នុង ការរៀបចំគ្រូឱ្យដឹកនាំការសិក្សារបស់សិស្សដើម្បីស្វែងយល់អោយបានស៊ីជម្រៅនិងក្នុងការអភិវឌ្ឍជំនាញ ចំណេះដឹង និងសង្គមអោយបានទូលំទូលាយ។ ជាមួយនោះបើជា វាមានទំនាក់ទំនងរវាងគុណភាពគ្រូ បង្រៀន និងបង្កើនចំណេះដឹង និងទទួលបានបទពិសោធន៍របស់សិស្ស (Darling-Hammond et al. 2005; UNESCO, 2014) ក៏ដោយ តែ Fennessy (1998) បានកត់សំគាល់ឃើញថា ប្រទេសមួយចំនួន មិនសូវមានការយកចិត្តទុកដាក់ និងផ្តោតលើការការផ្លាស់ប្តូរប្រព័ន្ធអប់រំ។ ជាលទ្ធផលការវិនិយោគទុនលើ ការលើកម្មវិធីពង្រីកចំណេះក៏នៅមានកំណត់ដែរ (KAPE, 2016)។ ការស្រាវជ្រាវលទ្ធផលការជ្រាវរបស់ Beeby (1980) បានរកឃើញថាភាពខ្វះខាតរបស់គ្រូបង្រៀនដែលមានគុណភាពអាចបណ្តាលអោយ ការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមានយឺតលើការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យអប់រំ។ បើទោះជាកសាងសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀន ជាជំ រើសមួយសំរាប់ការបង្កើនគុណភាពបង្រៀន តែក៏មានជំរើសផ្សេងៗជាច្រើនទៀតក្នុងការពង្រឹងគុណភាព ការអប់រំក្រៅពីផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមលើគ្រូបង្រៀនដែរ។ បើតាមការស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថាការ អភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀនអាចធ្វើតាមរយៈ ជាការជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀនដែលមានសមត្ថភាព ភាពសម ស្រប (Tatto, 2008) និងការផ្តល់ប្រាក់បៀវត្សរ៍ខ្ពស់ (Darling-Hammond and Berry 1988) ដើម្បី ទាក់ទាញគ្រូបង្រៀនដែលមានគុណភាពខ្ពស់។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ការជួយគ្នាទៅវិញទៅមក ការ

ផ្លាស់ប្តូរវិសោធន៍ និងចំណេះដឹងក្នុងចំណោមគ្រូបង្រៀនដូចគ្នាក៏ជាជំរើសមួយក្នុងពង្រឹងសមត្ថភាព និងគុណភាពការងារបង្រៀនដែរ (Hargreaves 2000) ។

ទោះបីជាការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀនមានសារៈសំខាន់យ៉ាងណាក៏ដោយ តែការទទួលបានការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ពួកគាត់នៅមានកំរិតពីព្រោះជាទូទៅគ្រូបង្រៀនពុំមានធនធានគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលដោយខ្លួនឯងទេ។ ដូច្នេះការផ្តល់អាហារូបករណ៍អាហារូបករណ៍បានផ្តល់នូវឱកាសសម្រាប់គ្រូបង្រៀន ជាច្រើនដើម្បីទទួលបានការអប់រំ។ បើគ្មានជំនួយពីប្រភពខាងក្រៅទេ គ្រូបង្រៀនអាចនឹងមានបញ្ហាក្នុងការចូលរៀនដើម្បីទទួលបានសញ្ញាបត្រ ដែលពួកគេត្រូវការដើម្បីចូលរួមជាមួយកម្មវិធីសិក្សាស្រាវជ្រាវជាសមាជិកដែលចូលរួមចំណែកនៅក្នុងសង្គម។ ជាពិសេសនៅសាលាតាមជនបទក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដូចជាប្រទេសកម្ពុជា អាហារូបករណ៍សម្រាប់គ្រូបង្រៀនមានសារៈសំខាន់ណាស់ ពីព្រោះអាចទាក់ទាញនិងរក្សាវត្តមានគ្រូបង្រៀននៅតាមតំបន់ជនបទ និងតំបន់ដាច់ស្រយាលបានរយៈពេលយូរអង្វែង។ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តអោយគ្រូបង្រៀនអាចបន្តការងារបង្រៀនបានយូរអង្វែងគឺជាបញ្ហាទូទាំងពិភពលោក (West & Jones, 2007) ចំណែកឯឱកាសទទួលបានវិញ្ញាបនបត្ររបស់គ្រូនៅតាមតំបន់ជនបទក៏នៅមានកម្រិតទាបដែរ (Grant, 2010) ។

ជាងនេះទៅទៀត សហគមន៍ជនបទដែលត្រូវការគ្រូ និងសិស្សមានបំណងចង់ក្លាយជាគ្រូបង្រៀនគឺស្ថិតនៅក្នុងគុណវិបត្តិមួយដោយសារតែខ្វះជម្រើសអប់រំ។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាចាប់តាំងពីទសវត្សឆ្នាំ ១៩៨០ ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន (Pre-service Training) បានចាប់ផ្តើម ផ្លាស់ប្តូរពីការបណ្តុះបណ្តាលអាជីហុក ដែលផ្តល់ជូនក្នុងអំឡុងពេលវិស្វកម្មកាលសាលារៀនទៅជាកម្មវិធីពេញម៉ោងរយៈពេល ១ ឬ២ ឆ្នាំ។ បើយោងតាម Tan and Ng (2012, p. 128) គ្រូបង្រៀននៅកម្ពុជាសព្វថ្ងៃមានសមត្ថភាពនិងទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលល្អប្រសើរ ដោយបានរៀនពីចំណេះដឹង ទ្រឹស្តីនិងជំនាញថ្មីៗ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីសមិទ្ធផល និងឧបសគ្គ ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ (Pre-service Training) មានសារៈសំខាន់ណាស់ដើម្បីពង្រឹងវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា។

បើតាមការសិក្សារបស់ Phin (2014) បានបង្ហាញថាការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមិនទាន់មានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធនៅឡើយ មានន័យថាមិនទាន់អាចធានាបានថាគ្រូបង្រៀនទាំងអស់មិនសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ និងគ្រប់គ្នាទូទាំងប្រទេសនៅឡើយទេ។ ជាងនេះទៅទៀត ការបណ្តុះបណ្តាលនៅមិនមែនទាន់អាចពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀនអោយបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ក៏ដូចជាអាចបង្កើនសមត្ថភាពបានល្អនៅឡើយទេ។ ទោះបីជាមានការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដោយស្ថាប័នអន្តរជាតិក៏ដោយ មួយចំនួនដែរ តែមិនទាន់អាចឆ្លើយតបតាមតំរូវការ និងឆ្លើយតបតាមតំរូវការ និងស្ថានភាពជាក់ស្តែង នៅឡើយទេ (Fata, n.d.) ។ ជាងនេះទៅទៀតគ្រូបង្រៀនក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមិនសូវចូលចិត្តធ្វើការងារជាក្រុមទេ ការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ ក៏ដូចជាការទទួលយកនូវយោបល់ក្នុងការស្ថាបនាពីគ្រូបង្រៀនដូចគ្នាក៏

មិនទាន់ធ្វើបាននៅឡើយទេ (Tan & Ng, 2012)។ ដើម្បីលើកស្ទួយគុណវុឌ្ឍន៍គ្រូបង្រៀន ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានរៀបចំគោលនយោបាយគ្រូបង្រៀននៅឆ្នាំ ២០១៤ ហើយក្រោយមកនៅឆ្នាំ ២០១៥ និងបានបង្កើតផែនការសកម្មភាពគោលនយោបាយបានចាប់ផ្តើម អនុវត្តពីឆ្នាំ ២០១៥ ដល់ឆ្នាំ ២០២០ ។ ផែនការសកម្មភាព និងគោលនយោបាយនេះមានគោលបំណងទាក់ទាញបេក្ខជនដែលមានសមត្ថភាព ធ្វើឱ្យបានប្រសើរឡើងនូវជីវភាពរស់នៅ របស់គ្រូបង្រៀន រក្សាគ្រូមានលក្ខណៈសម្បត្តិ ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ លើកកម្ពស់គុណភាពការបង្រៀន និងការបង្កើនសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀននាពេលបច្ចុប្បន្ន (Blanquat & Associates, 2016)។

ដើម្បីរួមចំណែក កសាងសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀនក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គំរោងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យអប់រំ មធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ(USESDP-ADB) បានផ្តោតលើការកសាងសមត្ថភាពដល់គ្រូបង្រៀនដែលនៅ ខេត្តដាច់ស្រយាលចំនួន៧ ដូចជា កោះកុង ប៉ៃលិន ឧត្តមានជ័យ ព្រះវិហារ ស្ទឹងត្រែង រតនគិរី និងមណ្ឌល គីរី។ អាហារូបករណ៍(USESDP-ADB) បានផ្តល់ដល់គុណវុឌ្ឍន៍ដែលប្រលងចូលរៀនលើមុនវិជ្ជា ព័ត៌មាន វិទ្យា ភាសាអង់គ្លេស ភាសាបារាំង គណិតវិទ្យា និងវិទ្យាសាស្ត្រ ដូចជា រូបវិទ្យា គីមីវិទ្យា ជីវវិទ្យា និង វិទ្យា សាស្ត្រផែនដីនៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ។ អាហារូបករណ៍(USESDP-ADB)ដែលមានចំនួន៥០០នាក់(ក្នុង នោះមាន៤០%ត្រូវតែជាគុណវុឌ្ឍន៍ស្រី)ត្រូវផ្តល់ជូនគុណវុឌ្ឍន៍នៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ក្នុងគំរោងរយៈ ពេលបួនឆ្នាំ ។ ដូច្នោះក្នុង១ឆ្នាំអាហារូបករណ៍ចំនួន១២៥នាក់បានជ្រើសរើសក្នុងចំណោមគុណវុឌ្ឍន៍ដែល ដាក់ពាក្យរៀនលើមុនវិជ្ជា ព័ត៌មានវិទ្យា ភាសាអង់គ្លេស ភាសាបារាំង គណិតវិទ្យា និងវិទ្យាសាស្ត្រ ដូចជា រូបវិទ្យា គីមីវិទ្យា ជីវវិទ្យា និង វិទ្យាសាស្ត្រផែនដី។ ក្នុងជំនាញនៃការផ្តល់អាហារូបករណ៍ដែលបានចាប់ផ្តើម ពីខែវិច្ឆិកា ២០១៧ បានផ្តល់អោយគុណវុឌ្ឍន៍ចំនួន៦៧នាក់ (ក្នុងនោះមានស្ត្រីចំនួន ២៨នាក់)។ ក្នុងការ ជ្រើសរើសក្នុងជំនាញ មានគុណវុឌ្ឍន៍ដែលបានដាក់ពាក្យតិចជាងចំនួនដែលបានរំពឹងទុក។ ចំនួននិស្សិត ដែលបានដាក់ពាក្យមានចំនួនតិច ហើយចំនួនអ្នកទទួលអាហារូបករណ៍មានចំនួនមិនគ្រប់ចំនួន។ ជាងនេះ ទៅទៀត គុណវុឌ្ឍន៍ចំនួន៥នាក់ដែលទទួលអាហារូបករណ៍(USESDP-ADB)មិនបានទៅបំរើការងារនៅ ខេត្តគោលដៅ ហើយពួកគាត់ក៏ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយក្រសួងអប់រំ និងកីឡាក្នុងការផ្ទេរក្របខ័ណ្ឌទៅ បង្រៀនសាលាផ្សេងផងដែរ (ADB, 2018)។

គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

គោលបំណងចម្បងនៃការស្រាវជ្រាវនេះគឺដើម្បីស្វែងយល់ ពីបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ (Pre-service Training) ដែលផ្តល់ដោយវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំក្រោមគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យអប់រំមធ្យមសិក្សាទុតិយ ភូមិUSESDP ADB ដោយផ្តោតលើ ចំណេះដឹងដែលទទួលបាន គុណភាពសិក្សា និងផែនការត្រឡប់ទៅ បំពេញការងារនៅកន្លែងដើមវិញតាមកិច្ចសន្យា។ ការសិក្សានេះមានគោលបំណងដាក់លាក់ចំនួន៣៦១។

- វាយតម្លៃចំណេះដឹង ជំនាញ និងសមត្ថភាពការងារដែលទទួលបានពីវគ្គបណ្តុះបណ្តាលគរុកោសស្យកម្រិតឧត្តម (បរិញ្ញា+១)
- វិភាគពី កម្មវិធីសិក្សា គុណភាពបង្រៀន និងការស្នាក់នៅរបស់គរុនិស្សិត ដែលទទួលបានអាហារូបករណ៍ក្រោមគម្រោង USESDP-ADB
- សិក្សាពីទស្សនៈរបស់គរុនិស្សិតដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សា និងគរុនិស្សិតដែលកំពុងសិក្សា និងពីវិសាលភាពកិច្ចសន្យា តម្រូវការ និងការលើកទឹកចិត្តដែលអាចអោយលោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រឡប់ទៅបំពេញការងារនៅកន្លែងដើមវិញតាមកិច្ចសន្យា។

វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

ការវិភាគសម្រាប់ការសិក្សានេះបានប្រើប្រាស់ទិន្នន័យទាំងគុណវិស័យ និងបរិមាណវិស័យ។ សម្រាប់ទិន្នន័យបរិមាណវិស័យ អ្នកស្រាវជ្រាវបានប្រើប្រាស់កម្រងសំណួររំបែប structured ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យក្នុងចំណោមគរុនិស្សិតដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សា ទាក់ទងនឹង ចំណេះដឹង ជំនាញ សមត្ថភាពការងារ កម្មវិធីសិក្សា គុណភាពបង្រៀន ការស្នាក់នៅរបស់គរុនិស្សិត វិសាលភាពកិច្ចសន្យា តម្រូវការ និងការលើកទឹកចិត្តដែលអាចឱ្យលោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រឡប់ទៅបំពេញការងារនៅកន្លែងដើមវិញតាមកិច្ចសន្យា។ កម្រងសំណួររំបែប unstructured បានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យគុណវិស័យ ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា អ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ មន្ត្រីគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យអប់រំ មធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ USESDP ADB និងនាយកសាលា។ កម្រងសំណួររំបែប semi-structured ក៏នឹងប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យពីសាស្ត្រាចារ្យដែលបង្រៀនតាមមុខវិជ្ជានីមួយៗនៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំដើម្បីស្វែងយល់ពីកម្មវិធីសិក្សា និងគុណភាពបង្រៀន ក៏ដូចជាចំណេះដឹង ជំនាញ និងសមត្ថភាពការងាររបស់គរុនិស្សិត។ ក្នុងការអង្កេត គរុនិស្សិតចំនួន ១០៨ នាក់ត្រូវបានទាក់ទងក្នុងការធ្វើអង្កេត ដែលក្នុងនោះមានបុរស ៦៥ នាក់ និងស្ត្រីចំនួន ៤៣ បានទាក់ទងធ្វើបទសំភាសន៍ (តារាងទី១)។

តារាងទី១. សំណាកគំរូក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ

ល.	អ្នកឆ្លើយតប	ចំនួន
១	គរុនិស្សិតដែលបញ្ចប់ការសិក្សាជាបុរស	៦៥
២	គរុនិស្សិតដែលបញ្ចប់ការសិក្សាជាបុរស	៤៣
៣	សាស្ត្រាចារ្យដែលបង្រៀនតាមមុខវិជ្ជានីមួយៗនៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ	៥
៤	ប្រធានមន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡា រាជធានី ខេត្ត	៧
៥	នាយកសាលា	៥
៧	អ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធីនៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ	១

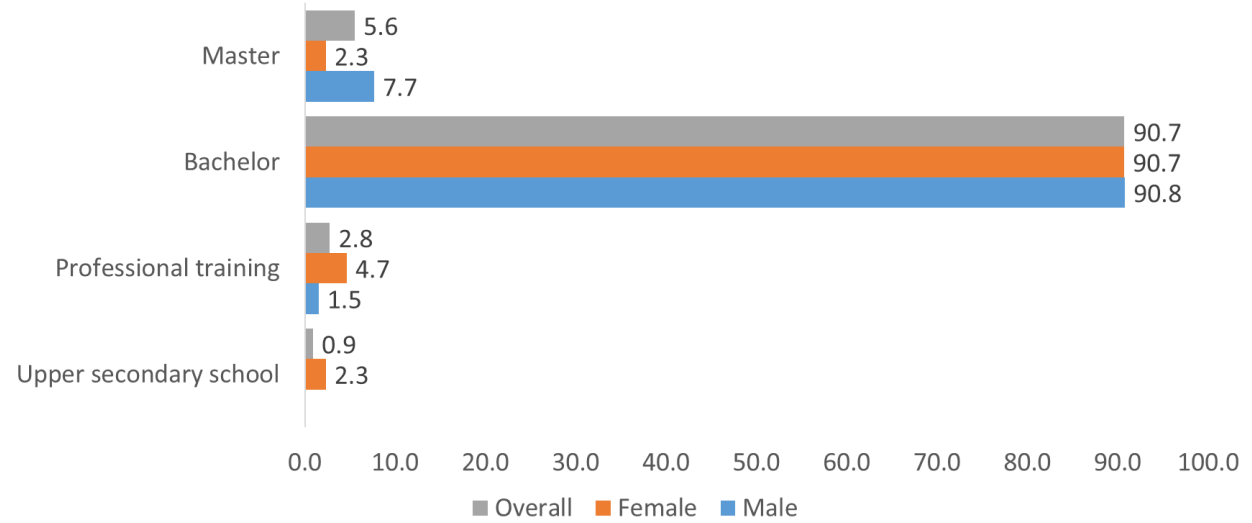
៨	នាយកវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ (NEI)	១
---	--------------------------------	---

ការអង្កេតជាគុណិតវិទ្យាដែលបានទទួលអាហារូបករណ៍ (USES DP-ADB) ដោយប្រើកម្រងសំណួរ បែបunstructured បានធ្វើឡើងដើម្បីយកមកស្រាវជ្រាវ នាយកដ្ឋានគោលនយោបាយ នៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា នៅសាលាដែលគុណិតវិទ្យាទៅបង្រៀន ក្នុងខេត្ត កោះកុង ប៉ៃលិន ឧត្តមានជ័យ ព្រះវិហារ ស្ទឹងត្រែង រតនគិរី និងមណ្ឌលគិរី។ ការអង្កេតបែបself-administered ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្តល់កម្រង សំណួរបែបunstructured ទៅអោយគុណិតវិទ្យាបំពេញផ្ទាល់។ ការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រក្នុងការប្រមូល ទិន្នន័យបែប ការអង្កេតបែបself-administered អាចផ្តល់ឱកាសដល់គុណិតវិទ្យាបញ្ចេញយោបល់ដោយត្រង់ និងគ្មានលាក់លៀមនូវបញ្ហា ឬការប្រឈមដែលគុណិតវិទ្យាបានជួបប្រទះក្នុងពេលសិក្សា និងចេញទៅបំរើ ការងារតាមខេត្រគោលដៅ។ ជាងនេះទៅទៀតក្រុមការងារក៏បានប្រមូលទិន្នន័យពីគុណិតវិទ្យាតាមរយៈ telegram មានន័យថាក្រុមស្រាវជ្រាវបានផ្ញើកម្រងសំណួរបែបunstructured ដើម្បីដាក់ជូនពួកគាត់បំពេញ។

ព័ត៌មានអ្នកឆ្លើយតប

ជារួមអ្នកឆ្លើយតបស្ទើរតែទាំងអស់ (90.8%) បានបញ្ចប់ការសិក្សាបរិញ្ញាប័ត្រ (រូបភាពទី ១)។ សមា មាត្រភាគរយអ្នកឆ្លើយតបជាស្រ្តី និងបុរសមានចំនួនស្មើគ្នា។

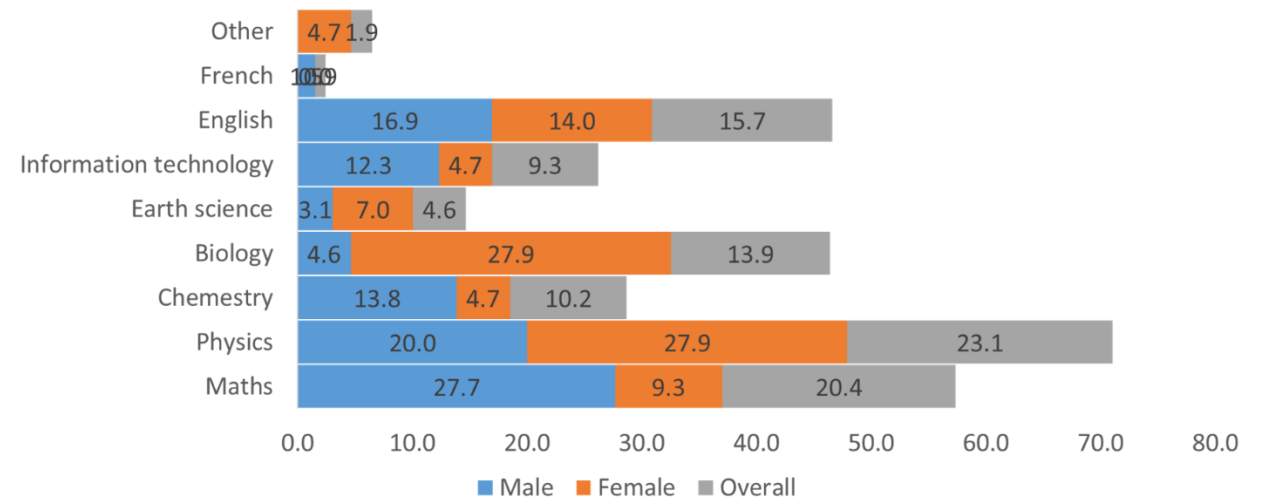
រូបភាពទី១. កំរិតអប់រំដែលទទួលបានរបស់អ្នកឆ្លើយតប

ដោយសារមានការជ្រុំជ្រែង និងការជួយគាំទ្រទាំងថវិកា និងបច្ចេកទេស រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡាបានរៀបចំផែនការសកម្មភាពគោលនយោបាយគ្រូបង្រៀនដែលបានប្រកាស ដាក់អោយប្រើប្រាស់ នៅឆ្នាំ២០១៥ ដោយបានកំណត់ថាគ្រូបង្រៀនទាំងអស់នឹងមានបរិញ្ញាបត្រយ៉ាង តិចនៅឆ្នាំ ២០២០ ដើម្បីធានាសមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលអ្នកជំនាញ (Blanquat & Associates, 2016)។ យោងទៅតាមការសំភាសន៍ជាមួយគរុនិស្សិតបានលើកការព្រួយ បារម្ភថា ការទទួលបានចំណេះដឹងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្របានចម្រុះពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំពីព្រោះដោយ ដោយសារការខ្វះខាតគ្រូបង្រៀន និងសមត្ថភាពនៅមានកំរិត។ គ្រូបង្រៀនវិទ្យាសាស្ត្រមិនត្រឹមតែត្រូវចេះ ចាំនូវទ្រឹស្តីប៉ុណ្ណោះទេ តែគ្រូបង្រៀនត្រូវអោយមានជំនាញ និងបទពិសោធន៍ក្នុងការប្រើប្រាស់មន្ទី ពិសោធន៍ផងដែរ។

យោងតាមកិច្ចសំភាសន៍ជនគន្លឹះជាមួយនាយកសាលានានាបានបង្ហាញថា គណៈគ្រប់គ្រង សាលាមានការគាំទ្រខ្លាំងក្នុងការលើកទឹកចិត្តដល់គ្រូបង្រៀនដើម្បីបន្តការសិក្សា ជាពិសេសអ្នកដែលមិន ទាន់មានបរិញ្ញាប័ត្រ។ ទោះបីជាសាលាពុំមាន ថវិកាសំរាប់ផ្តល់ជូនគ្រូបង្រៀនក្នុងការបន្តការសិក្សាក៏ ដោយ តែសាលាបានបង្កបរិយាកាសអំណោយផលក្នុងការអនុញ្ញាតអោយបន្តការសិក្សាសាលាឯកជន ឬ ការផ្តល់អាហាររូបករណ៍តាមរយៈក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡា។ បើយោងទៅតាម លោកអនុប្រធានមន្ទីរ អប់រំ យុវជន និងកីឡា ខេត្តត្បូងឃ្មុំ មន្ទីរបានធ្វើការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានទាក់ទងនឹងអាហាររូបករណ៍ដែល ទទួលបានក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡាពីយ៉ាងទូលំទូលាយ តាមរយៈ Page Facebook របស់មន្ទីរ និងតេ លេក្រាម។ ជាងនេះមន្ទីរក៏បាន ផ្តល់ឱកាស និងលើកទឹកចិត្តដល់គ្រូ និងនាយកដែលមានបំណងចង់ សិក្សា ជាពិសេសសម្រាប់វគ្គគ្រូពន្លឿនពីកម្រិតបឋមភូមិ ទៅទុតិយភូមិ និងបានជួយសម្រួលដល់បេក្ខជន ក្នុងរៀបចំឯកសាររដ្ឋបាលផ្សេងៗ។ ដូច្នេះហើយទើបចំនួនអ្នកដែលទទួលបានការអប់រំកំរិតអប់រំបរិញ្ញាប័ត្រ របស់អ្នកឆ្លើយតបដែលទទួលបានមានកំរិតខ្ពស់គួរអោយកត់សំគាល់។

រូបភាពទី២. មុខវិទ្យាដែលអ្នកឆ្លើយតបរៀនក្រោមគម្រោង USESDP-ADB

ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអប់រំSTEM នៅសាលាជនបទ និងតំបន់ដាច់ស្រយាលធានាការអភិវឌ្ឍន៍ អាស៊ី(ADB) បានកំពុងធ្វើការងារ ជាមួយក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡាតាមរយៈវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំក្នុង ការបណ្តុះបណ្តាលគុណិតកម្រិតខ្ពស់មួយរយៈពេលមួយឆ្នាំ។ គំរោងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យអប់រំមធ្យមសិក្សា ទុតិយភូមិ (USESDP)មានរយៈពេលបួនឆ្នាំនេះ ហើយបានអនុវត្តចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៧ក្នុងការផ្តល់អាហារូបករណ៍សរុបចំនួន៥០០នាក់ លើមុខវិជ្ជាមុខវិទ្យាវិជ្ជាសាស្ត្រនិងភាសានៅក្នុងនោះមានស្ត្រីចំនួន ៤០ ភាគរយ¹។ រូបភាពទី២ បានបង្ហាញថា ជិតពាក់កណ្តាលអ្នកឆ្លើយតប បានរៀនមុខវិជ្ជារូបវិទ្យា (23.1%) និងគណិតវិទ្យា (20.4%) ហើយ 15.7% រៀនភាសាអង់គ្លេស 13.9%រៀនជីវវិទ្យា 10.2%គីមីវិទ្យា 9.3%ព័ត៌មានវិទ្យា និង4.7%ផែនដីវិទ្យា។ បើប្រៀបធៀប គុណិតកម្រិតជាស្ត្រីដែលបានសិក្សាលើមុខវិជ្ជារូប វិទ្យា (27.9%) ជីវវិទ្យា (27.9)% និងផែនដីវិទ្យា(7.0%) មានចំនួនភាគរយច្រើនជាងគុណិតកម្រិតជាបុរស។

ក្នុងកិច្ចពិភាក្សាក្រុមក្នុងចំណោមនាយកសាលាខេត្តត្បូងឃ្មុំបានលើកឡើងថាគំរោងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ អប់រំមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ (USESDP)ក្នុងការជួយពង្រឹងចំណេះដឹង និងជំនាញរបស់គ្រូបង្រៀនលើ មុខវិជ្ជាមុខវិទ្យាវិជ្ជាសាស្ត្រ និងភាសានៅសាលាជនបទ និងតំបន់ដាច់ស្រយាលដែលកំពុងខ្វះខាតពីព្រោះ សមត្ថភាពរបស់ពួកគាត់នៅមានកំរិតនៅឡើយ។ ក្រុមនាយកសាលាបានទទួលស្គាល់ថាគ្រូកម្រិតខ្ពស់ បរិញ្ញាបត្រ+១ ចេញពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ មានការយល់ដឹងទូលំទូលាយ បន្ថែមលើឯកទេស និងចំណេះ ដឹងទ្រឹស្តីគរុកោសល្យ និងមានភាពច្នៃប្រឌិត។ ប៉ុន្តែការទាក់ទាញចំណូលចិត្តសិស្សក្នុងការបង្រៀន នៅ មានកម្រិត ដោយបទពិសោធន៍នៅស្ទើរ ដែលត្រូវរៀនបន្ថែមពីគ្រូដែលមានបទពិសោធន៍។ ការយកចិត្ត ទុកដាក់ក្នុងការបង្រៀនក៏ជាកត្តាមួយយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្តល់ចំណេះដឹងដែលមានគុណភាពខ្ពស់ និង មានប្រសិទ្ធភាពផងដែរ។ លោកនាយកសាលា បានទទួលផងដែរថាបើមានតែចំណេះដឹង តែគ្មានការតាំង ចិត្ត និងការស្ម័គ្រចិត្តក៏មិនអាចធ្វើអោយគ្រូបង្រៀនអាចបំពេញការងារបានល្អដែរ។

អាហារូបករណ៍និងការចំណាយប្រចាំខែក្នុងពេលសិក្សា

គុណិតកម្រិតគ្រប់រូបដែលកំពុងរៀនគ្រូកម្រិតខ្ពស់បរិញ្ញាបត្រ+១ វិទ្យាស្ថានជាតិគរុកោសល្យបានផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភចំនួន៨ម៉ឺនរៀលក្នុង១ខែ។ តែដើម្បីទាក់ទាញគុណិតកម្រិតក្នុងការជ្រើសរើសយកមុខវិជ្ជាវិទ្យា សាស្ត្រ និងភាសា វិទ្យាស្ថានជាតិគរុកោសល្យបានផ្តល់ជាអាហារូបករណ៍ បន្ថែមលើចំនួន៣២ម៉ឺនរៀលក្នុង ១ខែពីធានាការអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) លើអាហារូបករណ៍៨ម៉ឺនរៀលពីវិទ្យាស្ថាន (រូបភាពទី៣)។ ប៉ុន្តែ

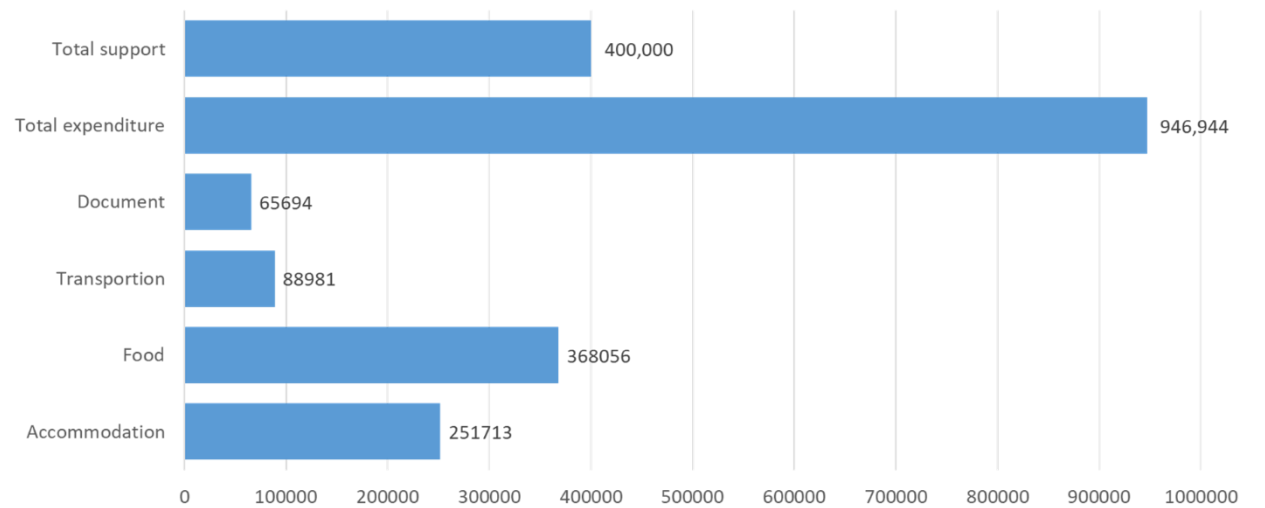
¹ USESDP-181125_NIE_scholarship follow-up

ដើម្បីទទួលបានអាហារូបករណ៍ គុនិស្សិតត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌកំណត់របស់វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ និង កិច្ចសន្យារបស់ គម្រោង USESDP-ADB។ គុនិស្សិតដែលទទួលអាហារូបករណ៍ក្រោមគម្រោង USESDP-ADB នឹងរំពឹងថានឹងទៅបំពេញការងារនៅខេត្តខេត្តស្ទឹងត្រែង រតនៈគិរី មណ្ឌលគិរី ព្រះវិហារ បន្ទាយមានជ័យ ត្បូងឃ្មុំ ក្រចេះ ឧត្តមានជ័យ និងកោះកុង។

សំរាប់គុនិស្សិតដែលសិក្សាក្រោមគម្រោងUSESDP-ADB បានទទួលប្រាក់ឧបត្ថមបន្ថែម ចំនួន40 ម៉ឺនរៀលក្នុង១ខែ។ តាមការវិភាគក្នុងរូបភាពទី៣បានបង្ហាញថាប្រាក់ឧបត្ថមនេះ (40ម៉ឺនរៀលក្នុង១ខែ) វានៅតិចជាងការចំណាយប្រចាំខែជាក់ស្តែងខ្លាំងណាស់(94ម៉ឺនរៀលក្នុង១ខែ) ។ជាមធ្យម អ្នកឆ្លើយតប ក្នុងពេលរៀនត្រូវមិត្តឧត្តមបរិញ្ញាបត្រ+១ បានចំណាយលើ អាហារ (368,056រៀល) ការស្នាក់នៅ (251,713រៀល) ការដឹកជញ្ជូន (88,981រៀល)និងឯកសារ (65,694រៀល) (P-value =0.000) ។ យោងតាម T-test បានបង្ហាញឃើញថា ប្រាក់ឧបត្ថមនេះ បានត្រឹមតែជួយសំរួល ឬកាត់បន្ថយការ ចំណាយរបស់អ្នកឆ្លើយតបគ្រប់ល្មមសម្រាប់តែអាហារ (36ម៉ឺនរៀល) ឬក៏ការស្នាក់នៅ(25ម៉ឺនរៀល) (P-value=0.0000)។ តាមរយៈក្រុមពិភាក្សាក្នុងចំនោមនាយកសាលាក្នុងខេត្តដែលធ្វើការអង្កេតបាន បង្ហាញថាការរៀននិងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពមានសារៈសំខាន់ដែលជួយអោយមាន សមិទ្ធផលការសិក្សារបស់សិស្ស។ ការរៀនសូត្រឬបណ្តុះបណ្តាលគ្រូគឺជាដំណើរការជាបន្តបន្ទាប់ និងការ វិនិយោគទន់រយៈពេលវែងឆ្ងាយ ដែលលើកកម្ពស់ជំនាញបង្រៀនរបស់គ្រូក្នុងការបង្កើនចំណេះដឹងថ្មីៗ អភិវឌ្ឍ ជំនាញថ្មីដែលជាហេតុជួយកែលម្អការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។

រូបភាពទី៣. ចំនួនសាច់ប្រាក់អាហារូបករណ៍និងការចំណាយប្រចាំខែ

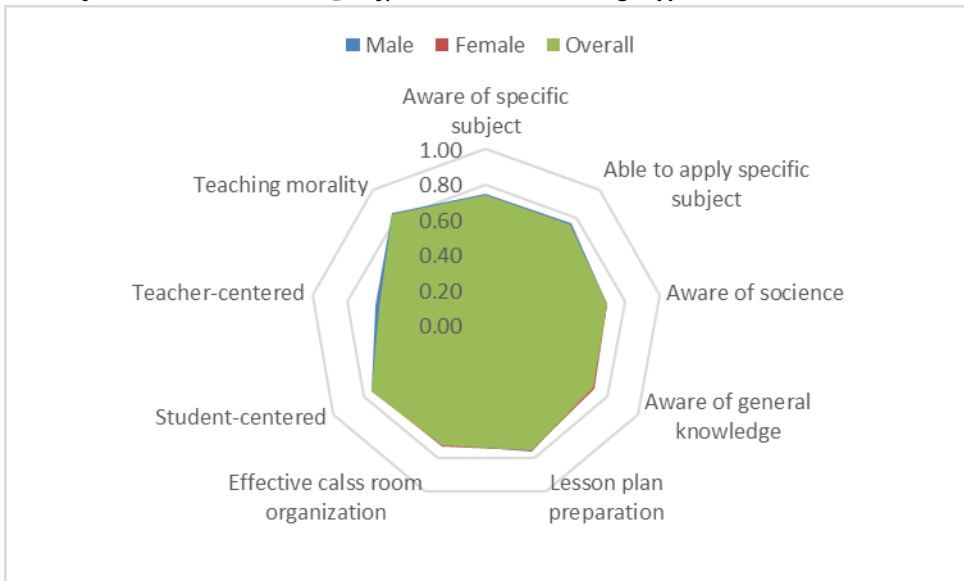

ក្នុងពេលសំភាសន៍គុនិស្សិតបានលើកឡើងថា ពួកគាត់មានប្រភពចំណាយសំរាប់ការចាយវាយ ក្នុងពេលសិក្សាផ្សេងគ្នា តែប្រភពដែលសំខាន់ចេញពីឪពុក ម្តាយ និងការស្វែងរកការងារក្រៅម៉ោងបន្ទាប់ ពីការសិក្សា។ ពេលសិក្សា គុនិស្សិតមានឪកាសជាច្រើនក្នុងការរកប្រាក់ចំណូលបន្ថែមដើម្បីយកមកប្រើ ប្រាស់លើការចំណាយផ្សេងៗ។ តែការធ្វើការងារ ក៏វាប៉ះពាល់ដល់ការសិក្សារបស់ពួកគេដែរជាពិសេស ការងារដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្រៀន។ មានគុនិស្សិតមួយចំនួនបានផ្តោតលើតែការសិក្សាដោយប្រើប ្រាស់ការចំណាយបានមកពីឪពុក ម្តាយ និងប្រាក់សន្សំ។ ហើយក៏មានគុនិស្សិតមួយចំនួនក៏បានធ្វើ ការងារក្រៅម៉ោង ជាគ្រូបង្រៀនសាលាឯកជន ឬក៏ការបង្រៀនតាមផ្ទះ។ ការគ្រូបង្រៀនសាលាឯកជន ឬក៏ ការបង្រៀនតាមផ្ទះក៏បានផ្តល់ជាបទពិសោធន៍ដល់ពួកគាត់នៅពេលដែលពួកគាត់ទៅបង្រៀននៅខេត្ត គោលដៅ។

ការទទួលបានចំណេះដឹង ជំនាញ និងភាពស្អាតជំនាញលើការងារ

រូបភាពទី៤ ទី៥ និងទី៦ វាយតម្លៃលើភាពពេញចិត្តលើការទទួលបាននូវ ដឹង ជំនាញ និងភាព ស្អាតជំនាញលើការងារដែលទទួលបានពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ។ ជាទូទៅ ភាពស្អាតជំនាញលើការងារ (competency) មានន័យថាជាសមត្ថភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ ចំណេះ(knowledge)ដឹង និងជំនាញ (skill) ក្នុងការបំរើការងារក្រោមក្របខ័ណ្ឌការអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈនិងផ្ទាល់ខ្លួន។ នៅក្នុងបរិបទនៃក្របខ័ណ្ឌ គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ការរកសាងសមត្ថភាពរបស់គុនិស្សិតអោយមាន ទំនួលខុសត្រូវនិងស្វ័យភាពគឺមាន សារៈសំខាន់។ រូបភាពទី៤. វិភាគពីភាពពេញចិត្តលើការទទួលបានដឹង គុនិស្សិតទទួលបានចំណេះដឹង ខ្ពស់សឹងតែគ្រប់សូចនាករណ៍លើកលែងតែ សីលធម៌បង្រៀនពួកគាត់ទទួលបានខ្ពស់ណាស់។

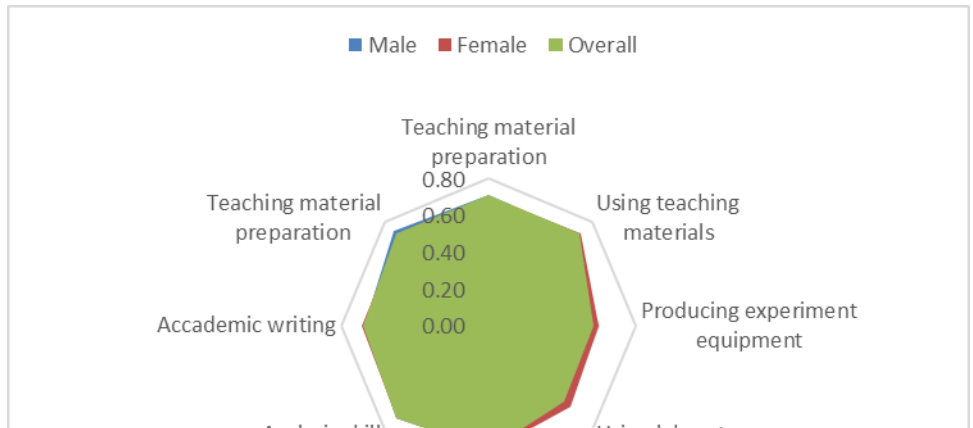
រូបភាពទី៤. ភាពពេញចិត្តលើចំណេះដឹងពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

ជារួមគុណសិទ្ធិទទួលបានការពេញចិត្តខ្ពស់ក្នុងការទទួលបានចំណេះដឹងខ្ពស់ពីវិទ្យាស្ថានជាតិ អប់រំ។ ក្នុងចំណោមសូចនាករណ៍ទាំង៩ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការវាស់ពីចំណេះដឹងដែលទទួលបាន មានតែ សូចនាករណ៍ “សីលធម៌បង្រៀន” ទេ ដែលគុណសិទ្ធិវាយតម្លៃថាបានទទួលបានចំណេះដឹងបានខ្ពស់ណាស់។ តាមជាក់ស្តែង គ្រូបង្រៀនដែលបានឆ្លងកាត់វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ និងមិនបានមានលក្ខណៈខុសគ្នា ជា ទូទៅគ្រូបង្រៀនដែលបានឆ្លងកាត់វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំមានសីលធម៌បង្រៀនខ្ពស់ជាង។ ការទទួលបាន ចំណេះដឹង និង ការយល់ដឹងអំពីទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តនៃការរៀនសូត្រជួយគ្រូឱ្យផ្សារភ្ជាប់សិស្សគ្រប់ប្រភេទ ។ គ្រូអាចផ្តោតលើស្ទីលរៀនខុសៗគ្នាដើម្បីឈានទៅដល់សិស្សផ្សេងៗបង្កើតការបង្រៀនដែលផ្តោត ដោយផ្ទាល់ទៅលើតម្រូវការរបស់សិស្សនិងអាកប្បកិរិយា។ នៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ គុណសិទ្ធិមានឱកាស ក្នុងការទទួលបានទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តដើម្បីបង្រៀនមុខវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រអោយមានគុណភាពខ្ពស់។ បទពិសោធន៍និងការអង្កេត ពីនាយកសាលានៅខេត្តក្រចេះបានបង្ហាញថា គ្រូដែលបានបញ្ចប់វគ្គគុណសិទ្ធិ មានសមត្ថភាពកើនឡើងគួរកត់សម្គាល់ផ្នែកចំណេះដឹងលើមុខវិជ្ជាឯកទេស និងវិធីសាស្ត្របង្រៀនថ្មីៗ។ ជាពិសេសការបង្រៀនមានភាពទន់ភ្លន់ និងទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍សិស្សជាងមុន។

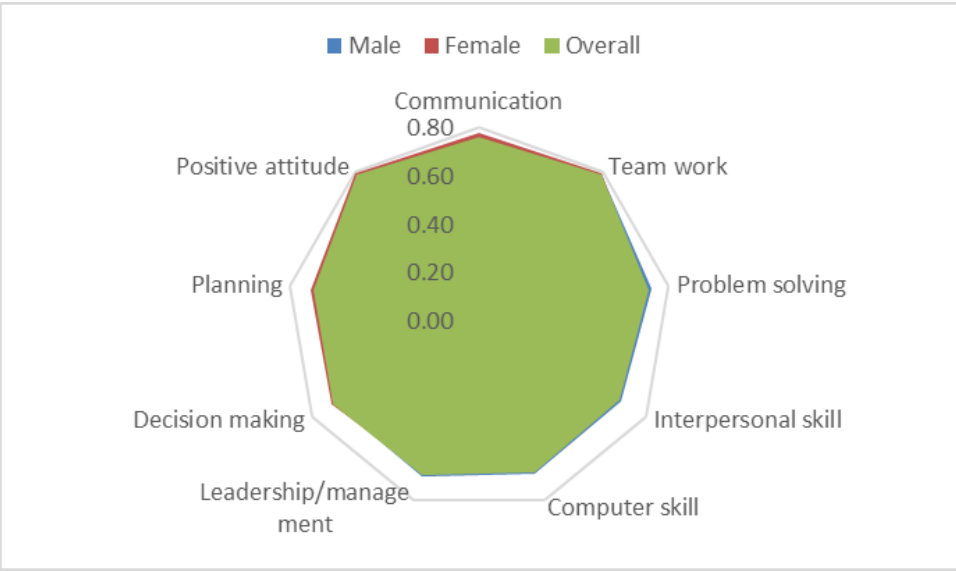
គ្រូបង្រៀនត្រូវការជំនាញការអប់រំនិងបណ្តុះបណ្តាលផ្សេងៗគ្នាដើម្បីក្លាយជាអ្នកជំនាញក្នុងអាជីព។ ក្នុងការវាយតម្លៃភាពពេញចិត្ត អ្នកឆ្លើយតបបានវាយតម្លៃខ្ពស់លើសូចនាករណ៍៦ ក្នុងចំណោម៧ ក្នុងរូបភាពទី៥ តែអ្នកឆ្លើយតបបានវាយតម្លៃត្រឹមតែមធ្យមលើការផលិតឧបករណ៍ពិសោធន៍។ ជារួម សមត្ថភាពគ្រូបង្រៀនក្នុងការផលិតឧបករណ៍ពិសោធន៍នៅមានកំរិតហើយក៏កកក្តៅដែលរាំងស្ទះលើគុណ ភាពបង្រៀនផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រផងដែរ។ ក្នុងកិច្ចសម្ភាសន៍ លោកនាយកសាលានៅខេត្តក្រចេះបានមាន ប្រសាសន៍ថា “ ជាងនេះទៅទៀត ពួកគាត់ [គុណសិទ្ធិដែលបានបញ្ចប់គ្រូកម្រិតខ្ពស់បរិញ្ញាបត្រ+១] យល់ដឹងច្រើនផ្នែកទ្រឹស្តី ប៉ុន្តែសមត្ថភាពពិសោធន៍ ហាក់មិនសូវមានការ ប្រែប្រួលខុសពីមុនប៉ុន្មាន។ កិច្ច សហការ និងស្មារតីទទួលខុសត្រូវលើការបំពេញការងារល្អជាងមុន មានចំណេះដឹងបន្ថែមកុំព្យូទ័រ អាចប្រើ ប្រាស់បានខ្លះៗប៉ុន្តែជំនាញសហការជួយឱ្យពួកគេធ្វើការប្រកបដោយផលិតភាពជាមួយមិត្តរួមការងារ” ។

រូបភាពទី ៥. ភាពពេញចិត្តលើជំនាញពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

នៅខេត្តត្បូងឃ្មុំ នាយកសាលានាយកសាលាបាន តោតសរសើរគ្រូដែលបានបញ្ចប់កម្រិតឧត្តមបរិញ្ញាបត្រ+១ ដែលពួកគាត់មាន មានចំណេះដឹងទូលំទូលាយ និងសមត្ថភាពខ្ពស់លើមុខវិជ្ជាឯកទេស និងគរុកោសល្យ ឬវិធីសាស្ត្របង្រៀន (ទ្រឹស្តី)។ ប៉ុន្តែការបង្រៀនជាក់ស្តែង និងគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀននៅមិនទាន់បានល្អ (ខ្វះបទពិសោធន៍) ហើយបំណិនពិសោធន៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជាពិសោធន៍) នៅមានកម្រិត។ គ្រូកម្រិតឧត្តមបរិញ្ញាបត្រ+១ ចេញពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ភាគច្រើនមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវលើ ការងារខ្ពស់ មានភាពរហ័សរហួន និងចេះច្នៃប្រឌិត ដែលអាចដោះស្រាយបញ្ហាបានច្រើន ដូចជា ក្នុងអំឡុងកូវីដ១៩ ជួយកាត់ត ឬរៀបចំមេរៀនបង្រៀនអនឡាញជាដើម។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលគ្រូបង្រៀនវិទ្យាសាស្ត្រត្រូវមានចំណេះដឹង និងជំនាញតាមទាន់បដិបទប្រទេស តំបន់និងពិភពលោក។ ជាក់ស្តែងក្នុងអំឡុងពេលកូវីដ គ្រូដែលបានបញ្ចប់កម្រិតឧត្តមបរិញ្ញាបត្រ+១ ក៏បានជួយបង្រៀនដល់គ្រូផ្សេងៗក្នុងសាលាក្នុងការបង្រៀនដោយប្រើស្ថាតហ្វូន អាយផេត និងកុំព្យូទ័រ។

រូបភាពទី ៦. ភាពពេញចិត្តលើភាពស្អាតជំនាញលើការងារពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

រូបភាពទី ៦. វាយតម្លៃភាពពេញចិត្តលើភាពស្ម័គ្រចិត្តជំនាញលើការងារដែលទទួលបានដោយគុណនិស្សិតពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ។ ភាពស្ម័គ្រចិត្តជំនាញលើការងារគឺជាសមត្ថកិច្ចដែលទាក់ទងនឹងសមត្ថភាពក្នុងប្រើប្រាស់ជំនាញ និងចំណេះដឹង។ នៅសាលារៀន ភាពស្ម័គ្រចិត្តជំនាញលើការងាររបស់គ្រូគឺជាសមត្ថភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងការគ្រប់គ្រងការបង្រៀនដែលរួមទាំងការធ្វើផែនការ ការអនុវត្ត និងវាយតម្លៃលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់សិស្ស។ ជាសេចក្តីរំពឹងពីការបណ្តុះបណ្តាលនៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ គឺដើម្បីបង្កើនចំណេះដឹងជំនាញ និងភាពស្ម័គ្រចិត្តលើការងារដល់គុណនិស្សិតដើម្បីទៅបំរើការនៅតាមវិទ្យាល័យជាពិសេសនៅទីជនបទ និងតំបន់ដាច់ស្រយាលដែលកំពុងប្រឈមក្នុងការខ្វះគ្រូបង្រៀនផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ និងភាសា។ ក្នុងការវាយតម្លៃលើភាពស្ម័គ្រចិត្តជំនាញលើការងារ អ្នកឆ្លើយតបបានវាយតម្លៃខ្ពស់លើសូចនាករណ៍ទាំង៩។ ការពង្រឹងភាពស្ម័គ្រចិត្តលើការងារនៅពេលរៀននៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ វាមានសារៈសំខាន់ពីព្រោះភាពស្ម័គ្រចិត្តលើការងាររួមបញ្ចូលទាំងជំនាញនិងចំណេះដឹងដែលអាចជួយឱ្យគ្រូទទួលបានជោគជ័យ។ ដើម្បីបង្កើនគុណភាពសិក្សារបស់សិស្ស គ្រូបង្រៀនក៏ត្រូវការមាន ជំនាញនៅក្នុងជួរដំបូងទូលំទូលាយនៅក្នុងបរិយាកាសស្មុគស្មាញជាពិសេសដែលការសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗ។

គ្រូបង្រៀនក៏ត្រូវការជំនាញអន្តរមនុស្ស(Interpersonal Skill)ផងដែរដូចជាការអត់ធ្មត់និងសមត្ថភាពក្នុងការរក្សាភាពស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងស្ថានភាពស្រួលស្រាយ។ ប៉ុន្តែ នាយកសាលាហាក់ដូចមិនសូវពេញចិត្តទៅនឹងភាពអំណត់របស់គ្រូបង្រៀនដែលបានបញ្ចប់កម្រិតឧត្តមបរិញ្ញាបត្រ+១។ តាមកិច្ចពិភាក្សាក្រុម លោកនាយកសាលានៅខេត្តត្បូងឃ្មុំបានលើកឡើងថា “ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី គ្រូកម្រិតឧត្តមនេះ នៅមានកម្រិតសមត្ថភាពផ្នែកទំនាក់ទំនងអន្តរមនុស្ស(Interpersonal Skill) ហើយអ្នកខ្លះមានអំណត់នឹងកម្រិតសញ្ញាបត្រ និងកិច្ចការបង្រៀនមួយចំនួនធ្វើមិនសូវបានល្អ ដែលនេះតម្រូវឱ្យពួកគាត់រៀនសូត្របន្ថែមពីគ្រូចាស់ៗ។”

ភាពពេញចិត្តចំពោះកម្មវិធីសិក្សា

យោងតាមកិច្ចពិភាក្សាជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា កម្មវិធីសិក្សា(curriculum)ល្អមានមុខងារជាឯកសារយោងនិងជាអត្ថបទសេនាផ្លូវគ្រូក្នុងការបង្រៀន។ កម្មវិធីសិក្សា(curriculum)ក៏ជាអ្នកកំណត់ពីលទ្ធផលនៃការរៀន និងបង្រៀន និងសមត្ថភាពស្នូលដែលសិស្សត្រូវតែបង្ហាញមុនពេលឈានដល់កម្រិតបន្ទាប់។ បើយោងទៅតាមគ្រូឧទ្ទេសនៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ការបណ្តុះបណ្តាល គ្រូឧទ្ទេសអនុវត្តតាមកម្មវិធីសិក្សាដែលមានស្រាប់ និងងការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាធ្វើឡើងដោយមានការពិភាក្សាជាមួយគ្រូតាម មុខវិជ្ជារៀងៗខ្លួន។លោកគ្រូគ្រូឧទ្ទេសក៏បានបង្ហាញពីភាពខុសគ្នារបស់គុណនិស្សិត មុនពេលចូលរៀន ពួកគាត់ពុំមានបទពិសោធន៍ទាល់តែសោះ ខ្វះបច្ចេកទេស ពុំមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ និងមិនមានភាពបត់បែននិងទំនុកចិត្តក្នុង ការបង្រៀន។ ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការសិក្សាពីវិទ្យាស្ថានជាតិគុណនិស្សិត គុណនិស្សិតត្រូវ

បាន ឆ្លងកាត់ការវាយតម្លៃឃើញថា មានទំនុកចិត្តក្នុង ការបង្រៀន មានសមត្ថភាព លើមុខវិជ្ជាឯកទេស សម្រាប់ការបង្រៀនច្រើនជាងមុន។ នេះបញ្ជាក់ពីប្រសិទ្ធភាពនៃកម្មវិធីសិក្សា(curriculum)។

ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះដែរអ្នកឆ្លើយតបបានបង្ហាញការពេញចិត្តខ្ពស់លើកម្មវិធីសិក្សា លើកលែងតែ សូចករទាក់ទងនឹងឱកាសហាត់ការ ពួកគាត់ពេញចិត្តត្រឹមតែមធ្យមប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងជំនួញពេលធ្វើការ អង្កេត គុណសិទ្ធិបានបង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃឱកាសហាត់ការ ហើយពួកគាត់ស្នើសុំអោយមានការបង្កើន ឱកាសដល់គុណសិទ្ធិជាពិសេសអោយមានពេលវេលាបង្រៀនផ្ទាល់ក្នុងថ្នាក់អោយបានច្រើន ក៏ដូចជាមានឱកាសក្នុងការបំរើការនៅការិយាល័យនៅតាមសាលារដ្ឋឯកជន អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ អង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹង ជំនាញ និងបទពិសោធន៍ក្នុងការគ្រប់គ្រង និងការងាររដ្ឋបាលក្នុងវិស័យអប់រំ។ ឱកាសហាត់ការបានផ្តល់នូវបទពិសោធន៍ការងារដែលជួយឱ្យគុណសិទ្ធិបានអនុវត្តនូវអ្វីដែលបានរៀន ដែលជួយអោយ ពួកគេអាចអភិវឌ្ឍជំនាញភាពជាអ្នកដឹកនាំនិងផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវគុណសម្បត្តិប្រកួតប្រជែងនៅពេលពួកគេទៅបង្រៀននៅតាមវិទ្យាល័យនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល និងជនបទ។

តារាងទី១.ភាពពេញចិត្តចំពោះកម្មវិធីសិក្សានៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

Attribute	Male		Female		Overall	P-value	
	WAI	OA	WAI	OA			
Content	0.75	H	0.76	H	0.75	H	0.745
Methods	0.77	H	0.78	H	0.77	H	0.843
Sufficient time	0.73	H	0.72	H	0.72	H	0.852
Presence of lecturer	0.67	H	0.71	H	0.69	H	0.245
Assignment	0.75	H	0.80	H	0.77	H	0.067
Teaching materials	0.67	H	0.70	H	0.68	H	0.310
Sufficient book	0.70	H	0.72	H	0.71	H	0.717
Research materials	0.70	H	0.67	H	0.69	H	0.301
Research opportunity	0.72	H	0.77	H	0.74	H	0.172
Opportunity to apply	0.65	H	0.73	H	0.69	H	0.016**
Field visit	0.75	H	0.72	H	0.74	H	0.424
Thesis supervision	0.65	H	0.70	H	0.67	H	0.111
Internship	0.60	M	0.56	M	0.59	M	0.337

ការវិភាគ t-test ក៏បានបង្ហាញថាទស្សនៈអ្នកឆ្លើយតបជាស្រ្តីពេញចិត្តខ្លាំងជាងអ្នកឆ្លើយជាបុរសលើឱកាសដែលបានអនុវត្តលើទ្រឹស្តី (P-value=0.003)។ បើយោងទៅតាម នាយកវិទ្យាស្ថានជាតិគុណសិទ្ធិ វិទ្យាស្ថានជាតិគុណសិទ្ធិជាស្ថាប័នដែលបានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀនធំជាងគេ ដែលបានកំពុងផលិតគ្រូបង្រៀនដែលមានគុណភាពខ្ពស់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់គ្រូបង្រៀនក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ក្នុងមួយឆ្នាំវិទ្យាស្ថានជាតិគុណសិទ្ធិ ផលិតគ្រូបង្រៀនបានប្រហែល១០០០ នាក់ហើយពួកគាត់ត្រូវបានបញ្ជូនទៅធ្វើការទូទាំងប្រទេស។ ពិសេសស គុណសិទ្ធិដែលសិក្សាក្រោមគម្រោង USESDP-ADB ត្រូវបញ្ជូនទៅបង្រៀនតំបន់ដាច់ស្រយាលទាំង៧។ យោងតាមគ្រូឧទេស គុណសិទ្ធិទាំងអស់មានឱកាសស្នើរត្នក្នុងការ

អនុវត្តក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ក្តី ក្នុងថ្នាក់រៀនក្តី តែភាពខុសគ្នាគឺមកពីការតាំងចិត្ត ការយកចិត្តទុក្ខដាក់ និងការព្យាយាមរបស់គរុនិស្សិតទេ។ ប្រសិនបើគរុនិស្សិតណាដែលបានចំណាយពេលលើការអនុវត្តន៍បានកាន់តែច្រើន នោះនឹងទទួលបានបទពិសោធន៍ ក៏ដូចជាស្នាដៃជំនាញលើការងារ(competency) កាន់តែច្រើន។

Regression ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីព្យាករណ៍ពីកត្តាដែលធ្វើឱ្យចំណេះ (skill) កើនរួមមានខ្លឹមសារបង្រៀន (content) វិធីសាស្ត្របង្រៀន (method) និងការតម្រង់ទិសនិងការជួយជ្រោមជ្រែងក្នុងការស្រាវជ្រាវ (research supervision) ។ លោកប្រធានមន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡាជាតិ នៃខេត្តស្ទឹងត្រែងបានយល់ស្របលើសារៈសំខាន់ពីការងារស្រាវជ្រាវរបស់គ្រូបង្រៀនពីព្រោះវាជួយអោយសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀនប្រសើរជាងមុន ហើយគ្រូបង្រៀនក៏មានចំណេះដឹងថ្មីៗក្នុងការបង្រៀនដល់សិស្ស។ គរុនិស្សិតក៏មានទស្សនៈស្រដៀងដែរ ហើយបានបង្ហាញពីភាពសំបូរបែប និងភាពងាយស្រួលក្នុងការទទួលបានចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ក្នុងការធ្វើពិសោធន៍នានា។ គ្រូបង្រៀនអាចទទួលបានការពន្យល់ និងបង្រៀនពីរបៀបសោធន៍ដោយឥតគិតថ្លៃពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម ដូចជា YouTube និង Facebook Page. នៅក្នុងវេទការអប់រំ លើកទី២ ស្តីពី “ការពិភាក្សាទៅលើការអប់រំ STEM នៅពេលបច្ចុប្បន្ន និងផែនការនៅខណ្ឌ ២០៣០” នៅថ្ងៃទី២០ តុលា ២០២០ អង្គការSTEM Sisters Cambodiaបានបង្កើត Facebook page ដែលមានវីដេអូជាភាសាខ្មែរដែលបង្រៀនពីរបៀបធ្វើពិសោធន៍ ក៏ដូចជាការស្វែងរកឧបករណ៍ងាយដែលមាននៅក្នុងសាលាក្នុងការធ្វើពិសោធន៍ដល់សិស្សក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។ ប៉ុន្តែគរុនិស្សិតក៏បានលើកឡើងដែរថាវីដេអូដែលមានជាភាសាខ្មែរនៅមានកំរិតទាប ពួកគាត់មានឧបសគ្គក្នុងការស្តាប់ ឬយល់ឯកការ និងវីដេអូជាភាសាអង់គ្លេសដែលមានបទពិសោធន៍ល្អៗ។

តារាងទី២. កត្តាដែលធ្វើឱ្យចំណេះដឹងកើន

Attribute	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	P-value
	B	Std. Error		
(Constant)	0.192	0.071		0.008
Content	0.168	0.070	0.223	0.019**
Methods	0.181	0.071	0.237	0.013**
Sufficient time	0.053	0.054	0.086	0.334
Presence of lecturer	0.056	0.053	0.108	0.295
Assignment	0.051	0.058	0.079	0.379
Sufficient teaching materials	0.030	0.059	0.051	0.613
Sufficient book	-0.025	0.064	-0.046	0.701
Sufficient research materials	0.066	0.069	0.119	0.341
Opportunity to do research	-0.036	0.050	-0.069	0.474
Opportunity to apply	0.005	0.048	0.011	0.912

Field visit	0.006	0.039	0.013	0.884
Thesis supervision	0.146	0.048	0.278	0.003**
Internship	0.047	0.037	0.116	0.202

ខ្លឹមសារបង្រៀន (content) និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន (method) របស់គ្រូឧទេសនៅវិទ្យាស្ថានជាតិ គរុកោសល្យមានសារៈសំខាន់ក្នុងការបង្កើនចំណេះដឹងរបស់គរុនិស្សិត។ យោងតាមអ្នកជំនាញអប់រំបាន បង្ហាញថា ចំណេះដឹងរបស់គរុនិស្សិត វាអស្រ័យលើគុណភាពដែលផ្តល់ពីការបណ្តុះបណ្តាលគរុកោស ល្យល្អ ដែលបានផ្តល់នូវ សារបង្រៀន (content) ចំណេះដឹង គរុកោសល្យ និងជំនាញគ្រប់គ្រងថ្នាក់ (រួម ទាំងការអនុវត្តបង្រៀន) ដោយបានត្រឹមត្រូវតាមមត្រដ្ឋានខ្ពស់។ ជាងនេះទៅទៀត វិធីសាស្ត្របង្រៀន (method) របស់គ្រូឧទេសមានសារៈសំខាន់ក្នុងការទាក់ទាញកិច្ចជាប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់ចំណេះដឹង ដល់គរុនិស្សិត។ គរុនិស្សិតបានលើឡើងថា មានវិធីជាច្រើនដែលសិស្សដែលអាចរៀនអ្វីមួយបានយ៉ាង លឿន តែវិធីសាស្ត្របង្រៀន (method) មានប្រសិទ្ធភាពជាងគេក្នុងចំណោមវិធីផ្សេងទៀត។ ជាងនេះទៅ ទៀត វិធីសាស្ត្របង្រៀន (method) មានឥទ្ធិពលដល់ការរៀនសូត្រនិងការលើកទឹកចិត្ត។

ទាក់ទងនឹងភាពស្មាត់ជំនាញការងារសព្វ (competency) ការវិភាគRegression បានបង្ហាញថា កត្តាដែលធ្វើឱ្យចំណេះដឹងកើនរួមមាន សមត្ថភាពយល់ដឹង (Cognitive capacity) និង ការចូលរួម ការងារសង្គម (social capacity) ។ យោងតាម មន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡា ខេត្តត្បូងឃ្មុំ លោកអនុប្រធាន បាន បានសង្កេតឃើញថាសមត្ថភាពរបស់គរុនិស្សិតបានកើនឡើង ដោយសារមន្ទីរតែងតែតាមដានជា ប្រចាំអំពីការបង្រៀនរបស់ពួកគាត់ ជាមួយនឹងលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃរបស់សាលាដែលបញ្ជូនមក។ ក្នុង នោះលោកបានបញ្ជាក់ថា គរុនិស្សិតដែលបានចេញមកបម្រើការងារនៅតាមសាលាទាំងអស់មានសមត្ថ ភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបង្រៀនសិស្ស ដោយសារពួកគេមានការយល់ដឹងខ្ពស់ទាំងលើផ្នែកទ្រឹស្តី ការ ពិសោធន៍ ភាសា និងកុំព្យូទ័រ ក៏ដូចគរុកោសល្យក្នុងការបង្រៀន ដែលធ្វើឱ្យលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់ សិស្សមានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ជាងនេះទៅទៀតគរុនិស្សិតមានសមត្ថភាពអាចរៀបចំ Slide Presentation បានល្អប្រសើរ អាចរៀបចំធ្វើការពិសោធន៍បានល្អ សម្រាប់សាលាដែលមានទឹកភ្លៀងនិង ឧបករណ៍គ្រប់គ្រាន់។

ដើម្បីទទួលបានភាពភាពស្មាត់ជំនាញការងារ (competency) ការចូលរួមការងារសង្គម (social capacity) គ្រូបង្រៀនក៏មានសារៈសំខាន់ណាស់។ តួនាទីរបស់គ្រូបង្រៀនមិនត្រឹមតែការបង្រៀន សិស្សក្នុងថ្នាក់នោះទេ តែត្រូវធ្វើការងារយ៉ាងជិតជិតជាមួយអាណាព្យាបាលក្នុងការតាមដានការសិក្សា របស់សិស្ស ក៏ដូចជាការចូលរួមចំណែករបស់ឪពុកម្តាយក្នុងការជួយជ្រុំជ្រែងសិក្សារបស់កូនពួកគាត់។ ជាងនេះទៀតគ្រូបង្រៀនមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការទាក់ទងជាមួយសហគមន៍ និងអញ្ញាធុរជនដ៏ក្នុងការ

ផ្សព្វផ្សាយពីសារៈសំខាន់នៃការអប់រំ។ ជាងនេះទៅទៀត ការចូលរួម ឬការស្ម័គ្រចិត្តក្នុងការរៀបចំវិធី ឬកម្មវិធីផ្សេងៗក្នុងសាលាវិភាគសំខាន់ៗ ការរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗក្នុងសាលាមានសារៈសំខាន់ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងការចូលរួមរបស់សិស្សដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍សាលា។ ជាបទពិសោធន៍ នាយកសាលាក្នុងខេត្តត្បូងឃ្មុំ បានកោតសរសើរពី សមត្ថភាពយល់ដឹង (Cognitive capacity) និងការចូលរួមការងារសង្គម (social capacity) របស់គន្ធីស្សិតដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សាកម្រិតឧត្តមបរិញ្ញាបត្រ+១ ពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ។ ក្នុងពេលពិភាក្សាក្រុម លោកនិយកបាននិយាយថា:

សម្រាប់គ្រូកម្រិតឧត្តមបរិញ្ញាបត្រ+១ ចេញពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ មានការយល់ដឹងទូលំទូលាយ បន្ថែមលើឯកទេស និងចំណេះដឹងទ្រឹស្តីគុណសល្យ និងមានភាពច្នៃប្រឌិត។ ពួកគាត់បានចូលរួមសកម្មក្នុងការងារសាលា សហគមន៍ និងសង្គម ជាពិសេសក្នុងអំឡុងកូរ៉ូណា បានចុះជួយសិស្សតាមក្រុមតូចៗនៅតាមភូមិយ៉ាងសកម្ម។ បន្ថែមលើនេះ មានស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ និងសីលធម៌។

តារាងទី៣. កត្តាដែលធ្វើឱ្យភាពស្អាតជំនាញលើការងារកើន

Attribute	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	P-value
	B	Std. Error	Beta	
(Constant)	0.127	0.053		0.019
Knowledge obtained	0.049	0.098	0.049	0.620
Skill obtained	0.148	0.079	0.174	0.064
Cognitive capacity	0.285	0.078	0.327	0.000***
Emotional capacity	0.134	0.077	0.153	0.084
Intellectual capacity	0.087	0.078	0.100	0.273
Social capacity	0.124	0.061	0.174	0.047*

វិសាលភាពកិច្ចសន្យាអាហារូបករណ៍គម្រោង USESDP-ADB

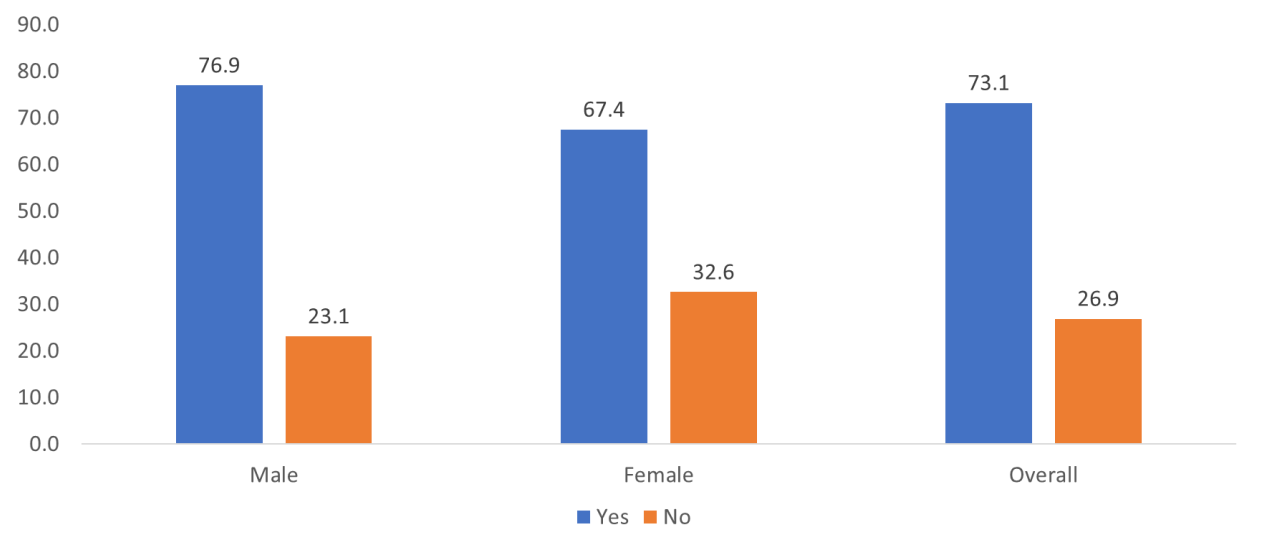
ចំពោះគន្ធីស្សិតដែលទទួលអាហារូបករណ៍ពីគម្រោង USESDP-ADB ត្រូវគោរពតាមកិច្ចសន្យាក្នុងការបំពេញការងារតាមខេត្តគោលដៅនៅពេលបញ្ចប់ការសិក្សានៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ។ កិច្ចសន្យាអាហារូបករណ៍ រវាងវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ និងគន្ធីស្សិត មានខ្លឹមសារសំខាន់ដូចជា “សុខចិត្តទទួលយកអាហារូបករណ៍ពីគម្រោង USESDP ADB-LoanNo3427CAM(SF) និងទៅបម្រើការងារ (ប៉ុស្តិ៍រាជធានី-ខេត្តដែលត្រូវជ្រើសរើសទៅបម្រើការងារ) ដោយឥតលក្ខខណ្ឌនៅតាមរាជធានី-ខេត្ត ដែលខ្លួនបានជ្រើសរើសរយៈពេល៥ឆ្នាំ យ៉ាងតិច។ ក្នុងករណីដែលផ្ទុយពីប្រការខាងលើនេះ ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំសុខចិត្តទទួលសងប្រាក់អាហារូបករណ៍របស់គម្រោង USESDP ADB-LoanNo3427CAM(SF) ទាំងអស់ គ្រប់ចំនួន។”

យោងទៅតាមរូបភាពទី ៧. 73.1%នៃអ្នកឆ្លើយតប ក្នុងនោះប្រុស 76.9 ស្រី 67.4 បានឆ្លើយថា កិច្ចសន្យាដែលផ្តល់អោយអាចទទួលយកបាន។ បើយោងតាមអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោង USESDP ADB នៅវិទ្យា

ស្ថានជាតិអប់រំ បានបង្ហាញថាកិច្ចសន្យានេះមានសារៈសំខាន់ហើយគុណសិទ្ធិត្រូវតែគោរពអោយបានជាដាច់ខាត។ បើយោងតាមរបាយការណ៍តាមដាន របស់វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំស្តីពីអ្នកបញ្ចប់ការសិក្សាគម្រោង USESDP ADB បានបង្ហាញថា ៩១% នៃគំរោងមានអ្នកទទួលអាហារូបករណ៍ក្រោមគម្រោងចំនួន៦៧ នាក់ក្នុងនេះមានស្រ្តីចំនួន២៨នាក់បានទទួលអាហារូបករណ៍។ ក្នុងចំណោម៦៧នាក់ មាន៥នាក់មិនបានទៅបង្រៀននៅខេត្តគោលដៅតាមកិច្ចសន្យា។ អ្នកសម្របគម្រោង USESDP ADB នៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំបានពន្យល់ថាវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំមានជំហរអោយអ្នកទាំង៥សងអាហារូបករណ៍របស់គម្រោង USESDP ADB-LoanNo3427CAM(SF) ទាំងអស់ គ្រប់ចំនួនតាមកិច្ចសន្យា តែធានាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី(ADB) សម្របមិនអោយសង។

ឥលូវវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំបានកែខ្លឹមសារកិច្ចសន្យាអាហារូបករណ៍ដោយអោយសងអាហារូបករណ៍របស់គម្រោង USESDP ADB-LoanNo3427CAM(SF) រហូតដល់គុណនឹងពីរ និងប្តេជ្ញាថានឹងអនុវត្តជាដាច់ខាតដើម្បីកុំអោយមានការកេចរើសក្នុងការអនុវត្តកិច្ចសន្យា។ ក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំ វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំមានគម្រោងផ្តល់អាហារូបករណ៍ដល់គុណសិទ្ធិរហូតដល់៥០០ នាក់ តែត្រឹមឆ្នាំ២០២០ ដែលជាឆ្នាំទី៣ វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំទើបតែបានផ្តល់អោយដល់គុណសិទ្ធិចំនួន២៤៩នាក់ បុណ្ណោះ។ យោងតាមនាយកវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ មិនបានរើសគុណសិទ្ធិសម្រាប់ឆ្នាំ២០២១ទេ ដូច្នេះ ការផ្តល់អាហារូបករណ៍គម្រោង USESDP-ADB នឹងផ្ទេរទៅអោយវិទ្យាស្ថានអប់រំផ្សេងដូចជានៅភ្នំពេញ និងបាត់ដំបង។

រូបភាពទី ៧. ការទទួលបាននូវកិច្ចសន្យា

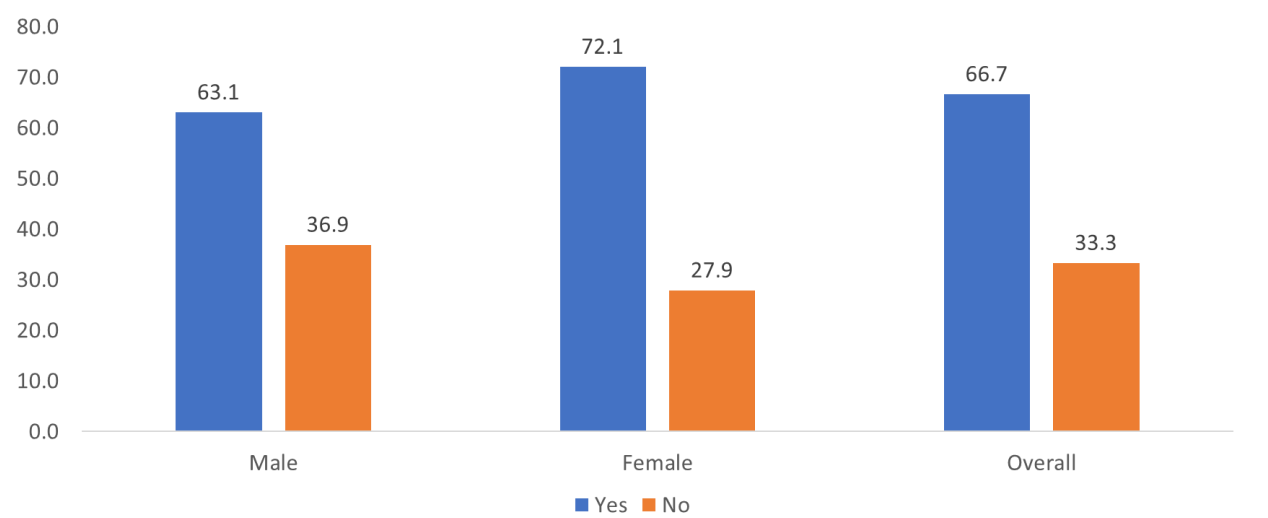
លក្ខណមុនចូលរៀនគុណសិទ្ធិត្រូវចុះកិច្ចសន្យាជាមួយវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ក្នុងការទទួលបានជានអាហារូបករណ៍ចំនួន៣២០,០០០រៀលក្នុង១ខែពីគម្រោងUSESDP-ADB។ ដោយតម្រូវឱ្យគុណសិទ្ធិទៅ

បង្រៀននៅខេត្តដែលបានព្រមព្រៀង អ្នកឆ្លើយតប 26.9% បានលើកឡើងថាកិច្ចសន្យានេះមិនអាចទទួលយកបានទេ ដែលក្នុងនេះមានស្ត្រី 32.6% និងបុរស 23.1%។ តាមការវិភាគដោយប្រើ Chi-square បានបង្ហាញឱ្យឃើញថាវាមានទំនាក់ទំនងរវាងការស្នើសុំកែរក្នុងត្រា និងការមិនអាចទទួលយកបាននូវលក្ខខណ្ឌក្នុងក្នុងត្រា (P-value=0.0000)។

ក្នុងពេលវេលានេះ នាយកសាលាភាគច្រើនហាក់ដូចជាមិនបានដឹងអត្តសញ្ញាណ ថាគុណសិទ្ធិនោះបានទទួលអាហារូបករណ៍ក្រោមគម្រោង USESDP ADBឬក៏អត់ទេ ពួកគាត់គ្រាន់តែដឹងថាគ្រូបញ្ជូនមកថ្មីនេះបានរៀនចប់នៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ។ដោយសារវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំជាអ្នករើសគុណសិទ្ធិផ្ទាល់ ហើយពេលបញ្ជូនគ្រូបង្រៀនថ្មីក៏មិនបានបញ្ជាក់ថាជាអ្នកបានអាហារូបករណ៍ក្រោមគម្រោងUSESDP-ADB មន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡាពុំសូវបានស្គាល់ពីគម្រោងUSESDP-ADB នេះដែរ។

ដោយតម្រូវឱ្យគុណសិទ្ធិទៅបង្រៀននៅខេត្តដែលបានព្រមព្រៀង អ្នកឆ្លើយតប 26.9% បានលើកឡើងថាកិច្ចសន្យានេះមិនអាចទទួលយកបានទេ ដែលក្នុងនេះមានស្ត្រី 32.6% និងបុរស 23.1%។ តាមការវិភាគដោយប្រើ Chi-square បានបង្ហាញឱ្យឃើញថាវាមានទំនាក់ទំនងរវាងការស្នើសុំកែរកិច្ចសន្យា និងការមិនអាចទទួលយកបាននូវលក្ខខណ្ឌក្នុងក្នុងត្រា (P-value=0.0000)។ ជារួមសិក្ខាកាមសំណូមពរអោយកែកិច្ចសន្យាលើខ្លឹមសារមួយចំនួនដូចជា: (1) ចំនួនទឹកប្រាក់អាហារូបករណ៍ដែលផ្តល់អោយមិនសមស្របតាមការចំណាយជាក់ស្តែង (2) បន្ថយរយៈពេលបង្រៀននៅសាលាតំបន់ដាច់ស្រយាលយ៉ាងតិច៥ឆ្នាំមកនៅត្រឹមយ៉ាងតិច៣ឆ្នាំវិញ (3) គួរលើកលែងចំពោះករណីលោកគ្រូអ្នកគ្រូដែលទទួលបានអាហារូបករណ៍ទៅរៀនក្រៅប្រទេស (4) គួរតែត្រឹមសង់ប្រាក់សរុបទាំងអស់វិញដោយមិនគុណនិង២ និង(5)គួរផ្តល់ឧបន្ថម្ភបន្ថែមពីគម្រោងចំពោះគ្រូនៅតំបន់ដាច់ស្រយាលអោយស្របតាមជីវភាពជាក់ស្តែង។

រូបភាពទី ៨. សំណូមពរក្នុងការកែកិច្ចសន្យា

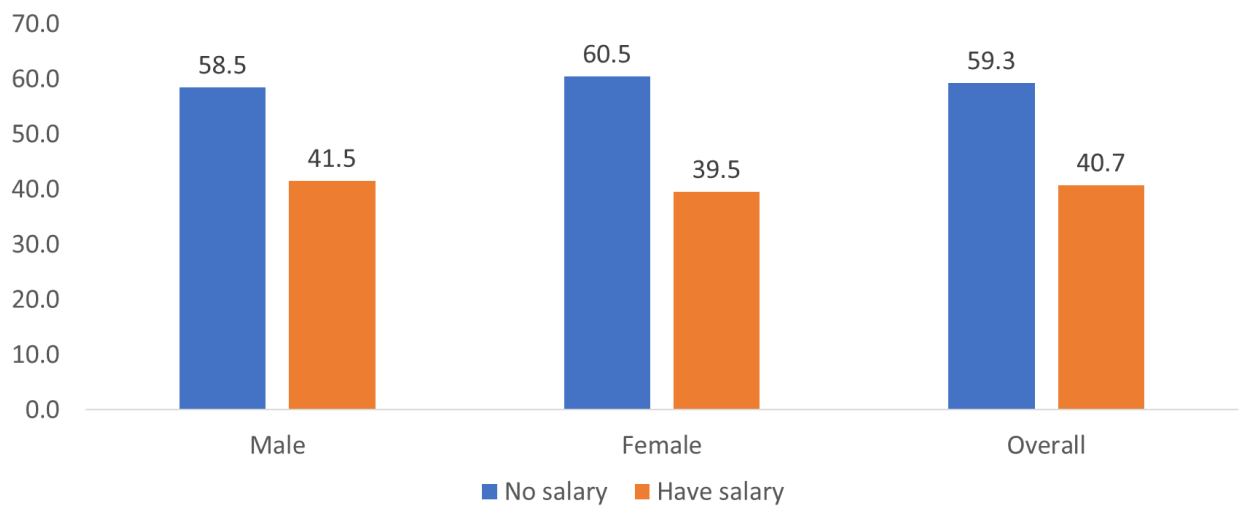

Chi-square: P-value=0.0000

ប្រាក់ខែដែលទទួលបាន និងការលើកទឹកចិត្ត

មុនពេលទៅបំរើការតាមខេត្តគោលដៅ គុណសិទ្ធិច្រើនជាង 50% នៅមិនទាន់មានប្រាក់ខែ នៅឡើយទេ ក្នុងនោះមានភាគរយគ្រូប្រុស 58.5% មានចំនួនទាបជាងគ្រូស្រី 60.5%។ គុណសិទ្ធិដែលមិន ទាន់មានការងារធ្វើ ពីព្រោះពួកគាត់រៀនបន្តបន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ពីសាកលវិទ្យាល័យ ហើយពួកគាត់មាន គោលដៅច្បាស់ក្នុងការទទួលបានអាជីពជាគ្រូបង្រៀន។ ចំពោះអ្នកដែលមានការងារធ្វើហើយប្រហែលជា អ្នកដែលមានការងារក្រៅម៉ោងតាំងពីរៀននៅសាកលវិទ្យាល័យ ឬក៏បានធ្វើការមួយរយៈមុនពេលចូល រៀននៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ។ ការទទួលបានអាជីពជាគ្រូបង្រៀនអាចជាជំរើសមួយដែលគុណសិទ្ធិច្រើន ពីព្រោះវាជាមុខរបរយូរអង្វែង និងស្ថិតស្ថេរ។ ទោះបីជា ការងារនៅឯកជនមួយចំនួនអាចផ្តល់ប្រាក់ខែ ច្រើនជាងអាជីពជាគ្រូបង្រៀន តែគ្រូបង្រៀនកម្រិតខ្ពស់បរិញ្ញាបត្រ+១នៅតែជាជំរើសដ៏ប្រកួតប្រជែង សម្រាប់អ្នកដែលបញ្ចប់បរិញ្ញាប័ត្រ។

រូបភាពទី ៩. មានប្រាក់ចំណូលមុនពេលចូលរៀន

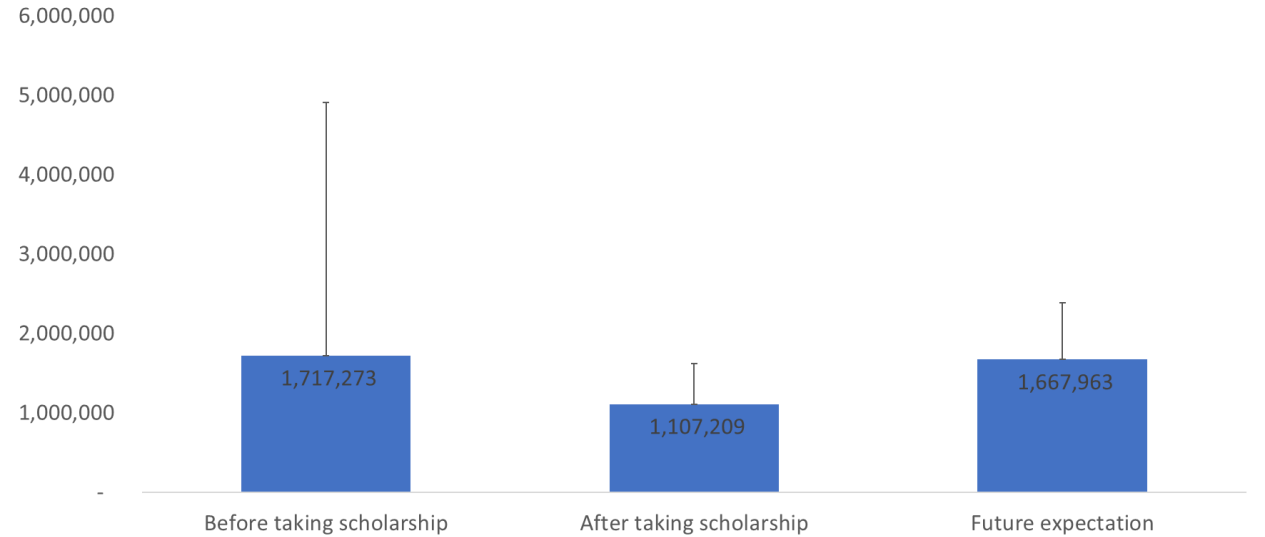

អ្នកឆ្លើយតបទទួលបានប្រាក់ខែជាមធ្យម 1.1លានរៀលនៅពេលដែលបំរើការងារជាគ្រូ បង្រៀននៅតាមសាលាដែលបញ្ជូនដោយវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំទៅបំរើការតាមខេត្តគោលដៅទាំង៧។ ចំពោះ អ្នកដែលធ្លាប់មានការងារធ្វើមុនមកក្លាយជាគ្រូបង្រៀន ប្រាក់ខែដែលពួកគាត់ទទួលបានរហូតដល់ 1.7លាន

រៀលឯណោះ។ ចំនួននេះច្រើនជាងចំនួនដែលទទួលបាន (P-value=0.0000) មុនពេលចូលបង្រៀន។ ក្នុងពេលធ្វើការអង្កេត គុណសិទ្ធិដែលមានការងារ ប្រាក់ខែខ្ពស់រួចហើយបោះបង់មកធ្វើជាគ្រូបង្រៀន បានចង្អុលបង្ហាញថាធ្វើជាគ្រូបង្រៀនប្រាក់ខែមិនសូវច្រើនដូចការងារឯកជន និងអង្គការពិតមែនតែពួកគេ អាចមានពេលច្រើនជាងជាមួយគ្រួសារ ឬអាចប្រកបមុខរបរផ្សេងៗ។ ជាងនេះទៅទៀតការងារជាគ្រូនឹង ទទួលបានប្រាក់សោតធនិវត្តន៍ ដែលការងារឯកជន និងអង្គការមិនមាន។ ចំពោះប្រាក់បៀវត្តន៍ 1 លាន រៀលជាង អាចផ្គត់ផ្គង់ការរស់នៅក្នុងខេត្តគោលដៅទាំង៧បានល្អ ប៉ុន្តែពួកគាត់បាត់តំលៃឌីកាស ពីព្រោះ តំបន់ជាច្រើនស្រយាលពុំមានសាលាឯកជនដែលពួកគេអាចទទួលបានប្រាក់ចំណូលបន្ថែមពីការបង្រៀន

បើយោងតាមទិន្នន័យស្រាវជ្រាវរបស់ក្រសួងផែនការ មនុស្សម្នាក់ត្រូវការ 4.9 លានរៀលសំរាប់ ការផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែ (P-value=0.0000)។ ការវិភាគ t-test បានបង្ហាញថាប្រាក់ខែដែលអ្នក ឆ្លើយតបទទួលបានមានចំនួនច្រើនជាងដាច់ពីចំនួនការផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រាក់ខែជាគ្រូបង្រៀនតែមួយគត់មិនអាចរាប់រងរាល់ការផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែរបស់គ្រួសារ ទាំងមូលបានទេ (P-value=0.0000)។ បើតាមការស្រាវជ្រាវរបស់ក្រសួងផែនការបានកំណត់ថាការផ្គត់ ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែរបស់គ្រួសារ ត្រូវការរហូតដល់ 1.63 លានរៀលក្នុងខែ។ ជាក់ស្តែងក្នុងសង្គម កម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន ប្រាក់ខែតែមួយប្រភពមិនអាចផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែរបស់គ្រួសារទាំងមូលបាន ទៀតទេ ទោះបីតែការងារនៅឯកជនឬអង្គការក៏ដោយ។ វាមិនខុសប្លែកពីប្រភេទការងារផ្សេងនៅអង្គការ ក្រៅរដ្ឋាភិបាល ឬឯកជនទេ សមាជិកគ្រួសារត្រូវចេះជួយគ្នាក្នុងការក្នុងការបង្កើតប្រាក់ចំណូលទើបមាន ចំណូលគ្រាប់គ្រាន់ដើម្បីចិញ្ចឹមគ្រួសារ។

រូបភាពទី ១០. ប្រាក់ខែដែលទទួលបាន

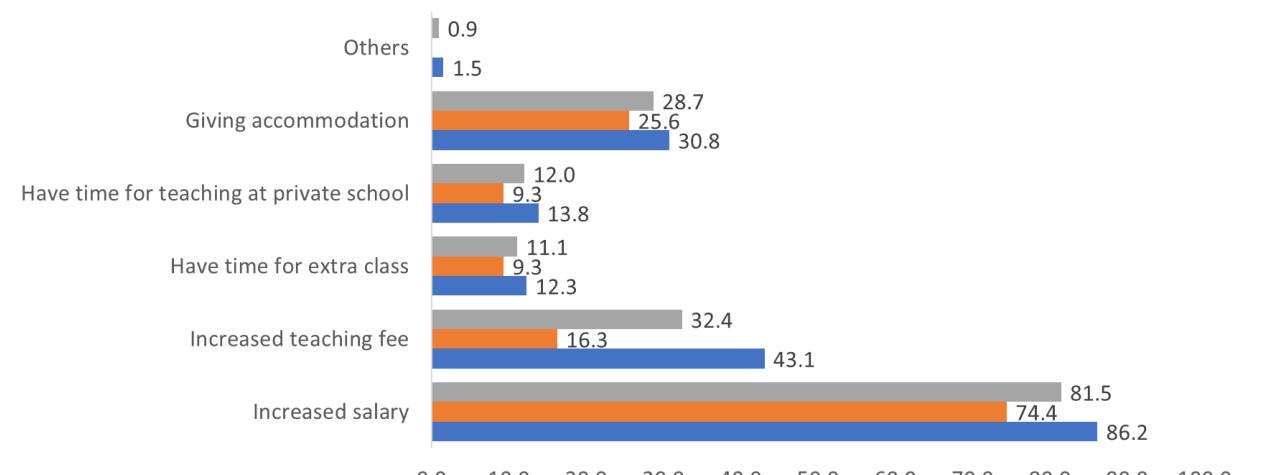

P-value=0.0000 ផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែរបស់គ្រួសារ និងP-value=0.0000 ផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយ ប្រចាំខែផ្ទាល់ខ្លួន

ចំពោះអ្នកឆ្លើយតបប្រាក់ចំណូលដែលបានទទួលពីក្រសួងអប់រំនឹងក៏ឡា មានចំនួនសមរម្យ ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ជីវិតរស់នៅរបស់ពួកគាត់។ ជារួម 77.0% អ្នកឆ្លើយតបនៅលើវី ក្នុងនេះមានគុណសិទ្ធិជា បុរស 67.7% និងគុណសិទ្ធិជាស្ត្រី76.7%។ក្នុងពេលធ្វើអង្កេត គុណសិទ្ធិដែលមានគ្រួសារក៏បង្ហាញពីភាព ពេញចិត្តពីប្រាក់បៀវត្សដែលពួកគេទទួលបាន។ ក្រៅពីបំរើការងារជាអាជីពគ្រូបង្រៀន អ្នកមានគ្រួសារក៏ មានពេលវេលាសំរាប់ការប្រកាបមុខរបរផ្សេងទៀតដែរ។ ក្នុងសំនួរមួយដែលសួរថា“តើប្រាក់ខែប៉ុន្មានដែល អ្នករំពឹងបន្ទាប់ពីចូលរៀនបរិញ្ញា+១ក្រោមគម្រោង USESDP ADB”ដែលគុណសិទ្ធិអាចបង្រៀនដោយមិន ចំណាយពេលធ្វើការងារផ្សេង។ អ្នកឆ្លើយតបចង់បានប្រាក់ខែជាមធ្យមរហូតដល់1.6លានរៀលក្នុង១ខែ ដើម្បីផ្តោតលើការបង្រៀន និងធ្វើកិច្ចការងារសាលាតែមួយគត់។ អ្នកឆ្លើយតបរំពឹងចង់បានប្រាក់បៀវត្ស រហូតដល់ 1.6លានរៀលក្នុង១ខែក្នុងពីព្រោះពួកគាត់ចង់បានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់សំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារទាំង មូល។ចំនួនដែលទឹកប្រាក់ដែលបានរំពឹង1.6លានរៀល វាជាចំនួនដែលមិនក្រោម ហើយក៏មិនលើសពីការ ចាយវាយប្រចាំខែរបស់គ្រួសារ (1.63លានរៀល)ដែលបានកំណត់ដោយក្រសួងផែនការ។

យោងតាមរូបភាពទី ១១ អ្នកឆ្លើយតបបានសំណូមពរក្នុងការបង្កើនប្រាក់បៀវត្ស (81.5%) ការបង្កើនប្រាក់ឈ្នួលបង្រៀន(32.4%) ការផ្តល់ផ្ទះស្នាក់ (28.7%) អនុញ្ញាតអោយបង្រៀន នៅសាលាឯកជន(12.0%) និងផ្តល់ម៉ោងបង្រៀនបន្ថែម(11.1%)។ ជារួមអ្នកឆ្លើយតបជាបុរស មានតំរូវ ការខ្ពស់ជាង អ្នកឆ្លើយតបជាស្ត្រី។ តាមការសំភាសន៍ អ្នកឆ្លើយតបបានរៀបរាប់ថា ជីវិតជាគ្រូបង្រៀន ទោះប្រាក់ខែមិនច្រើនដូចការងារឯកជន តែមានសិទ្ធិសិរីភាពពេញលេញ។ ជាងនេះទៅទៀតជាការងារ ដែលត្រូវបានសហគមន៍ និងសង្គមទទួលស្គាល់យ៉ាងទូលំទូលាយ។ដោយសារ គ្រូបង្រៀនដែលមកតាំង លំនៅក្នុងខេត្តដាច់ស្រយាល ការគាំទ្រពិសេស និងបន្ថែមជាភាពទាក់ទាញដោយបំរើការងារយូរអង្វែង ដែលអ្នកឆ្លើយតបចង់បានជាការគាំទ្របន្ថែម។

រូបភាពទី ១១. ប្រភេទទ្រាំទ្រដែលស្នើសុំ

អនុសាសន៍សំរាប់អ្នកធ្វើផែនការ និងគោលនយោបាយ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

- ការបន្តរដ្ឋលំអារហាររូបករណ៍ដល់គុណសិទ្ធិដែលនឹងទៅបង្រៀននៅខេត្តជាប់ស្រយាលអាចផ្តល់នៅខេត្តនោះផ្ទាល់ ឬក៏ជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀននៅកំពុងបង្រៀននៅខេត្តនោះផ្ទាល់ សម្រាប់អ្នកដែលមិនទាន់ទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល។ ការដេញផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល នៅខេត្តនោះផ្ទាល់ ក៏ដូចជាការជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀននៅខេត្តនោះស្រាប់(មិនទាន់ទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល) អាចជួយអោយកាត់បន្ថយការចំណាយរបស់គុណសិទ្ធិក្នុងពេលសិក្សា ក៏ដូចជាអាចទាក់ទាញអោយគុណសិទ្ធិអាចបន្តការបង្រៀននៅទីនោះរយៈពេលវែង។
- ដើម្បីលើកទឹកដល់គុណសិទ្ធិដែលបញ្ចប់ការសិក្សានៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំទៅបំរើការងារនៅខេត្តជាប់ស្រយាល ក្រសួងអប់រំអាចបង្កើតតំលៃឌីកាសដល់គ្រូបង្រៀននៅខេត្តជាប់ស្រយាល ដូចជាការបន្ថែមប្រាក់ម៉ោងបង្រៀន កញ្ចប់ថវិកាក្នុងការរៀបចំឧបករណ៍ពិសោធន៍។
- គួរផ្តល់គ្រឿងលើកទឹកចិត្តបន្ថែមដូចជា អាហាររូបករណ៍ថ្នាក់អនុបណ្ឌិត ឬបណ្ឌិតបន្ទាប់ពីបានបំរើការងាររយៈពេល ៥-១០ឆ្នាំ។ ការផ្តល់អតិភាពដល់គ្រូបង្រៀនដែលអាចបន្តការសិក្សាអាចជាគ្រឿងលើកទឹកចិត្តមួយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសំរាប់អោយគ្រូបង្រៀនអាចធ្វើការងាររយៈពេលយូរអង្វែង។
- គួរផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅសំរាប់គ្រូបង្រៀនដែលមកពីខេត្តផ្សេងជាពិសេស គ្រូបង្រៀនជាស្រ្តី។ ការផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅដល់គ្រូបង្រៀនថ្មីមានសារៈសំខាន់ក្នុងការទាក់ទាញអ្នកដែលខេត្តផ្សេងអាចកាត់បន្ថយការចំណាយ។
- ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចសន្យារវាងស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាល និងគុណសិទ្ធិអោយមានប្រសិទ្ធភាព ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា គួរតែមិនអនុញ្ញាតអោយគុណសិទ្ធិដែលមានកិច្ចសន្យាជាមួយវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ អាចផ្ទេរទៅសាលា ឬស្ថាប័នផ្សេងទៀតទេមុនកាលកំណត់។ បើធ្វើបែបនេះគុណសិទ្ធិប្រហែលជាមិនអាចគេចវេសពីកិច្ចសន្យាបានទេ។ ពួកគាត់ត្រូវតែទៅបង្រៀនតាមសាលាគោលដៅតាមកិច្ចសន្យាជាដាច់ខាត។

វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

- ដើម្បីបង្កើនចំណេះដឹង ជំនាញ និងភាពស្នាត់ជំនាញលើការងាររបស់គុណិតវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ គួរតែបង្កើនជំនាញក្នុងការប្រើប្រាស់មន្ទីរពិសោធន៍ និងការផលិតឧបករណ៍ពិសោធន៍ក្នុងពេលបង្រៀនដល់គុណិតវិទ្យាស្ថាន។ ជានេះទៅទៀតវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ក៏គួរតែបន្ថែមកម្មវិធីដែលគុណិតវិទ្យាស្ថានអាចចូលរួមហាត់ការបានច្រើន។ ការផ្តល់អោយគុណិតវិទ្យាស្ថានឱកាសហាត់ការអាចជួយអោយពួកគាត់មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ពេលចេញទៅបង្រៀន។
- វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំគួរតែបង្កើនកាបង្កើនចំណេះដឹងរបស់គុណិតវិទ្យាស្ថានលើសមត្ថភាពយល់ដឹង (Cognitive capacity) និង ការចូលរួមការងារសង្គម (social capacity) ។ ជាងនេះទៅទៀតវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំក៏គួរតែពង្រឹងខ្លឹមសារបង្រៀន វិធីសាស្ត្របង្រៀន និងការតម្រង់ទិសនិងការជួយជ្រោមជ្រែងក្នុងការស្រាវជ្រាវដើម្បីបង្កើនភាពស្នាត់ជំនាញលើការងារ (competency) របស់គុណិតវិទ្យាស្ថានពេលទៅបំរើការងារតាមសាលារៀន។
- ធ្វើការតាមដានលើការអនុវត្តកិច្ចសន្យារបស់គុណិតវិទ្យាស្ថានដែលបណ្តុះបណ្តាលដែលទទួលអាហារូបករណ៍ពីក្រោមគម្រោង USESDP-ADB ជាមួយសាលាដែលពួកគាត់ចេញទៅបង្រៀន។ ការអនុវត្តកិច្ចសន្យាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការរក្សានិរន្តរភាពនៃគម្រោង។

មន្ទីរអប់រំ/អប់រំស្រុក

- បង្កើនការផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីអាហារូបករណ៍ដែលមានដល់គ្រូបង្រៀន ក៏ដូចជានិស្សិតដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សានៅក្នុងខេត្ត/ស្រុកផ្ទាល់។
- គួរផ្តល់ការជួយជ្រុំជ្រែងដល់គ្រូបង្រៀនដែលមកថ្មីអោយមានលំនឹង ក៏ដូចជាកាក់ក្តៅតាមរយៈការជួលសំបុត្ររកកន្លែងស្នាក់នៅ និងការរៀបចំលិខិតរដ្ឋបាល។
- តាមដាន ស្ថានភាពរស់នៅ និងការបង្រៀនរបស់គ្រូបង្រៀនដែលមកថ្មីដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានពីស្ថានភាពរស់នៅរបស់គាត់។

គុណិតវិទ្យាស្ថាន

- ត្រូវតែគោរពកិច្ចសន្យាដែលបានព្រមព្រៀងជាមួយវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ អោយបានខ្ជាប់ខ្ជួញ។ ជាងនេះទៅទៀតគុណិតវិទ្យាស្ថានដែលបញ្ចប់ការសិក្សាហើយទៅបង្រៀនត្រូវកាមក្រមសីលធម៌ការបង្រៀនដែលទទួលបានពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ។
- គួរបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការបង្រៀន និងមានការសហការណ៍ជាមួយសិស្ស និងគ្រូបង្រៀនដដែរ។ ជាងនេះទៅទៀតត្រូវចេះចែករំលែកចំណេះដឹង និងជំនាញដល់គ្រូបង្រៀនដដែរនៅសាលារៀនដូចគ្នា។

សេចក្តីសង្ខេប

ការសិក្សាបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា: (១) អ្នកឆ្លើយតបបានបង្ហាញការពេញចិត្តខ្ពស់លើកម្មវិធីសិក្សា លើកលែងតែសូចករទាក់ទងនឹងឱកាសហាត់ការ ពួកគាត់ពេញចិត្តត្រឹមតែមធ្យមប៉ុណ្ណោះ។ ការវិភាគ t-test ក៏បានបង្ហាញថាទស្សនៈអ្នកឆ្លើយតបជាស្ត្រីពេញចិត្តខ្លាំងជាងអ្នកឆ្លើយជាបុរសលើឱកាសដែលបានអនុវត្តលើទ្រឹស្តី ($P\text{-value}=0.003$)។ (២) អ្នកឆ្លើយតបជាបុរស និងស្ត្រីមានទស្សនៈវិជ្ជមាននិងពេញចិត្តខ្លាំងលើការទទួលបានចំណេះដឹង (knowledge) ជំនាញ (skill) និងភាពស្ងាត់ជំនាញលើការងារ (competency)។ បើតាមការវិភាគដោយប្រើ Regression បានបង្ហាញថា កត្តាដែលធ្វើឱ្យចំណេះដឹងកើនរួមមាន សមត្ថភាពយល់ដឹង (Cognitive capacity) និង ការចូលរួមការងារសង្គម (social capacity) ហើយកត្តាដែលធ្វើឱ្យមានភាពស្ងាត់ជំនាញលើការងារ (competency) កើនរួមមានខ្លឹមសារបង្រៀន វិធីសាស្ត្របង្រៀន និងការតម្រង់ទិសនិងការជួយជ្រោមជ្រែងក្នុងការស្រាវជ្រាវ។ (3) ដោយតម្រូវឱ្យគុណសិទ្ធិទៅបង្រៀននៅខេត្តដែលបានព្រមព្រៀង អ្នកឆ្លើយតប 26.9% បានលើកឡើងថាកិច្ចសន្យានេះមិនអាចទទួលយកបានទេ ដែលក្នុងនេះមានស្ត្រី 32.6% និងបុរស 23.1%។ តាមការវិភាគដោយប្រើ Chi-square បានបង្ហាញឱ្យឃើញថាវាមានទំនាក់ទំនងរវាងការស្នើសុំកែរក្នុងត្រា និងការមិនអាចទទួលយកបាននូវលក្ខខណ្ឌក្នុងក្នុងត្រា ($P\text{-value}=0.0000$)។ (4) ក្នុង១ខែ អ្នកឆ្លើយតបទទួលបាន80ម៉ឺនរៀលពីគម្រោង និង20ម៉ឺនរៀលពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភនេះបានគ្រប់សម្រាប់តែអាហារ (36ម៉ឺនរៀល) ឬក៏ការស្នាក់នៅ(25ម៉ឺនរៀល) តែប៉ុណ្ណោះ($P\text{-value}=0.0000$)។ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភនេះវាតិចជាងការចំណាយប្រចាំខែជាក់ស្តែងខ្លាំងណាស់(94ម៉ឺនរៀលក្នុង១ខែ)($P\text{-value}=0.0000$)។

(5) អ្នកឆ្លើយតបទទួលបានប្រាក់ខែជាមធ្យម 1.1លានរៀល ដែលមានចំនួននេះតិចជាងចំនួនដែលទទួលបាន ($P\text{-value}=0.0000$) មុនពេលចូលបង្រៀន ដែលពេលនោះពួកគាត់ទទួលបានរហូតដល់ 1.7លានរៀលឯណោះ។ តែអ្នកដែលមានប្រាក់បៀវត្សក្នុងដំឡើងពេលរៀននៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំមានចំនួនតែ 40.7% ប៉ុណ្ណោះ ។ អ្នកឆ្លើយតបដែលមានការងារហើយ បានសម្រេចចិត្តមកធ្វើការងារជាគ្រូបង្រៀនពីព្រោះវាជាការងារដែលមានរយៈពេលយូរអង្វែង ហើយមានស្ថានភាពការងារល្អប្រសើរ បើប្រៀបធៀបការងារមុន ភាគច្រើនជាការងារឯកជនដែលមានភាពតឹងរឹង និងមានការងារមាញឹក។ ជារួមប្រាក់បៀវត្សដែលទទួលបានមានចំនួនច្រើនជាង ការផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែផ្ទាល់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះគឺ 4.9សែនរៀល ($P\text{-value}=0.0000$) ដែលកំណត់ដោយក្រសួងផែនការ។ ប៉ុន្តែប្រាក់បៀវត្សដែលទទួលបានមិនអាចផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែសំរាប់គ្រួសារទាំងមូល(1.63លានរៀលក្នុង១ខែ)របស់ពួកគាត់បានគ្រប់គ្រាន់ដែរ($P\text{-value}=0.0000$)។ ដើម្បីអោយគ្រូបង្រៀនដោយមិនចំណាយពេលដើម្បីធ្វើការងារ

ផ្សេងទៀត អ្នកឆ្លើយតបចង់បានប្រាក់បៀវត្ស១.6លានរៀលក្នុង១ខែ ប្រហែលជាចំនួនប្រាក់ខែដែលអាចផ្គត់ផ្គង់ការចាយវាយប្រចាំខែរបស់គ្រួសារទាំងមូលពួកគាត់បានល្មម។

ឯកសារយោង

ADB (2018) Upper Secondary Education Sector Development Project (USESDP). Report on the follow up of the National Institute of Education (NIE) Scholarship Graduate. Phnom Penh: Asian Development Bank.

Beeby, C. E. (1980) The thesis of stages fourteen years later. *International Review of Education*, 26(4), 451-474.

Darling-Hammond, L., & Berry, B. (1988). *The evolution of teacher policy*. Retrieved from Publications Department, The RAND Corporation website: <http://eric.ed.gov/>

Fata, N. (n.d.) *The status and rights of teachers: The case of Cambodia*. Retrieved from <http://unesco.org/fileadmin/.../TeachersStatusRights.../Cambodia-NoFata-Feb15.pdf>.

Fennessy, D. (1998). Teachers' perceptions of the effects of in-service education and school based support on their teaching.

Grant, A. C. (2010) Tearing down the walls: creating global classrooms through online teacher preparation programs. *Distance Learning*, 7(2), 37-41.

Hargreaves, A. (2000) Four ages of professionalism and professional learning. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 6(2), 151-182.

KAPE (2016) *Discussion Note: Achieving Greater Efficiencies in Educational Development through a High and Low Cost Development Strategy*, http://kapekh.org/files/report_file/74-en.pdf.

KAPE (2016) *Discussion Note: Achieving Greater Efficiencies in Educational Development through a High and Low Cost Development Strategy*, http://kapekh.org/files/report_file/74-en.pdf.

Phin, C. (2014) Challenges of Cambodian teachers in contributing to human and social development: Are they well-trained? *International Journal of Social Science and*

Humanity, 4(5), 344-348. Retrieved from <http://www.ijssh.org/papers/376-C00017.pdf>.

Reimers, F. M. (2020). Building Teacher Capacity to Educate the Whole Child. Lessons from Comparative Experience. In *Empowering Teachers to Build a Better World* (pp. 1-28). Springer, Singapore.

Tan, C., & Ng, P. (2012) A critical reflection of teacher professionalism in Cambodia. *Asian Education and Development Studies*, 1(2), 124–138.

Tan, C., & Ng, P. T. (2012) A critical reflection of teacher professionalism in Cambodia. *Education and Development Studies*, 1(2), 124-138.

Tatto, M. T. (2008). Teacher policy: A framework for comparative analysis. *Prospects*, 38(4), 487-508. Retrieved from https://www.researchgate.net/profile/Maria_Tatto/publication/44840491_Teacher_policy_a_framework_for_comparative_analysis/links/02e7e51e17b50b87a1000000.pdf.

UNESCO (2014). *EFA Global Monitoring Report 2013/14: Teaching and learning: Achieving quality for all*. Paris: UNESCO.

West, E. & Jones, P. (2007) A framework for planning technology used in teacher education programs that serve rural communities. *Rural Special Education Quarterly*, 26(4), 3-15.